

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
FAKULTET ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI

Nives Haničar

Poticanje dječaka na čitanje dnevničkom prozom

DIPLOMSKI RAD

Osijek, 2018.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

FAKULTET ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI

Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni učiteljski studij

Poticanje dječaka na čitanje dnevničkom prozom

DIPLOMSKI RAD

Predmet: Dječja književnost

Mentorica: doc. dr. sc. Valentina Majdenić

Sumentorica: dr. sc. Vedrana Živković Zebec, viša asistentica

Student: Nives Haničar

Matični broj: 2478

Osijek, 2018.

Prije svega, htjela bih se zahvaliti svojim mentoricama doc. dr. sc. Valentini Majdenić i dr. sc. Vedrani Živković Zebec te svima koji su mi na bilo koji način pomogli u nastajanju ovog diplomskog rada. Veliko hvala učitelju Zdravku Kataliniću, učiteljici Mirjani Glavaš te učiteljici Maji Huis jer su mi dopustili provođenje istraživanja u svojem razredu te uvelike pomogli svojim iskustvom i znanjem. Također, hvala svim učenicima na sudjelovanju u anketi te izvršavanju obveza. Posebno bih zahvalila Gradskoj knjižnici i čitaonici Belišće, knjižničarkama Jasni Andrišić i Dijani Milišić-Zečević koje su mi izašle u susret i ustupile sve knjige Gregovog dnevnika koje knjižnica posjeduje.

SAŽETAK

Ovaj je rad usmjeren na utvrđivanje važnosti čitanja školske lektire te knjiga općenito u nižim razredima osnovne škole. Naglasak će biti na poticanju učenika koji imaju problem s čitanjem te projektu *Boys reading* koji se provodi u sklopu projekata Europske unije kojim se dječake želi potaknuti na čitanje.

Cilj istraživanja je ispitati učeničko zanimanje za lektiru, posebno interes dječaka te ih poticati na isto. Nakon što su učenici pročitali Gregov dnevnik, odrađen je sat lektire na kojem su razgovarali o svojim čitalačkim navikama. Smisao čitanja Gregovog dnevnika je upoznavanje s grafičkim romanom kao novom književnom vrstom koja bi mogla biti prihvatljiva i zanimljiva učenicima sa slabije razvijenim navikama čitanja.

Rezultati istraživanja pokazali su kako većina učenika školsku lektiru smatra dosadnom i zastarjelom što nam govori da su potrebne promjene u provođenju lektire i u odabiru naslova koji će se čitati te je potrebno učenike još više poticati na čitanje uz suvremenije metode poučavanja te izmjenjene naslove.

Ključne riječi: lektira, čitanje, dječaci, boys reading, grafički roman, Gregov dnevnik

SUMMARY

This paper is trying to determine importance of reading obligatory literature and books overall in lower grades of elementary school. Main focus will be on motivating students that have troubles reading and on project "Boys reading" that is being conducted under the project of European Union which main goal is to encourage boys to read.

Goal of research is to find out student's interest in obligatory reading, especially boys and encourage them to do so. After reading the book "Diary of a Wimpy Kid", they had class where they talked about their reading habits. The point of reading "Diary of a Wimpy Kid" is getting to know graphic novel as new literature type that could be acceptable and understandable for students with less developed reading skills.

Research results showed that most of the students consider obligatory reading boring and outdated which tells us about needed changes in conducting obligatory reading as well as about types of books which books should be read and it's necessary to encourage students to read with new types of literature

Keywords: obligatory reading, reading, boys, graphic novel, Diary of a Wimpy Kid

SADRŽAJ

1. Uvod.....	1
2. LEKIRA U NASTAVI HRVATSKOG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI	2
2.1 Suvremeni pristup lektiri.....	4
3. MOTIVACIJA UČENIKA ZA ČITANJE	8
4. PROJEKT “ Boys reading”	10
4.1 Ciljevi projekta.....	10
4.2 Aktivnosti.....	11
5. GRAFIČKI ROMAN	13
6. GREGOV DNEVNIK	15
6.1. Gregov dnevnik u nastavi	17
7. CILJEVI I ZADACI.....	19
8. ISPITANICI I METODE	20
8.1. Ispitanici.....	20
8.2 Metode	20
9. REZULTATI I RASPRAVA	21
9.1 REULTATI ANKETNOG UPITNIKA	21
10. ZAKLJUČAK	42
LITERATURA.....	43
IZVORI	43
PRILOZI.....	44

1. Uvod

Lektira je obavezna sastavnica nastave Hrvatskog jezika i književnosti. Pojavljuje se već u prvome razredu osnovne škole, a učenike prati sve do njihovog kraja školovanja, odnosno završnih razreda srednje škole. Nezaobilazna je u svim razredima te se upravo ovdje otvara pitanje koliki je zapravo interes učenika za njeno čitanje.

Oduvijek se javljao problem nezainteresiranosti učenika za čitanje školske lektire. Naglašava se kako im je čitanje školske lektire naporno i dosadno te im je teško pronaći nešto zanimljivo za čitanje. Zbog tih razloga nastajala su različita rješenja te projekti kako bi se stalo na kraj ovome problemu ili kako bi se barem ublažio. Jedan od takvih projekata jest *Boys reading*, odnosno *Dječaci čitaju*. Istraživanja su pokazala kako čitanje ima utjecaja u mnogim područjima te da je problem s čitanjem mnogo češći u dječaka nego u djevojčica, čak 3. Naime, kod dječaka postoji 3 do 5 puta veća mogućnost dijagnosticiranja teškoća u čitanju. Zbog toga češće će se dogoditi da ponavljaju razrede upravo zbog čitanja. Poznato je i da dječaci imaju niže rezultate na standardiziranim testovima te da u većoj mjeri napuštaju škole i imaju problema s ponašanjem (Brozo, 2010; PISA, 2012). Upravo zbog tih razloga, kako bi se dječake potaklo na čitanje te se širila pismenost, nastao je projekt *Boys reading*. Vjeruje se da čitanje ima utjecaja da duže školovanje, odnosno ne samo uspješno pohađanje srednje škole već i fakulteta te uspješnu karijeru. Ovaj projekt ima za cilj povećati i motivirati dječake na pisanje i čitanje, otvaranje škola u kojima će se koristiti privlačni obrazovni materijali, s naglaskom na prilagođivanje čitanja i pisanja pojedinačnim potrebama dječaka. Zatim, osiguravanje muških uzora koji se vežu uz čitanje te razvoj ideja koje imaju za cilj razvoj jezika na način koji je zanimljiv i zabavan učenicima.

U našem obrazovnom sustavu postoji točno propisan popis lektira za pojedni razred kojeg utvrđuju stručnjaci, odnosno profesori Hrvatskog jezika i književnosti. Ovdje nailazimo na problem. Postoje naslovi lektira koji učenicima nisu zanimljivi, iako oni imaju veliku književnu važnost te ih zbog toga moraju pročitati. Rješenje je možda upravo u tome, mijenjati naslove obvezne školske lektire kako bi ona bila privlačnija svojim čitateljima.

2. LEKIRA U NASTAVI HRVATSKOG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI

Školska lektira se može definirati kao „ono što se čita, čitano građivo, štivo“ (Anić, 1994). Međutim, ovo je preširoko objašnjenje jer se učenici u svojem obrazovanju susreću s građom i tekstovima koji se nalaze u udžbenicima ili sličnom literaturom koja ne mora biti književna pa ih ne smatramo lektirou. Rosandić je dao drugačiju definiciju lektire. Kaže da je lektira književno djelo za samostalno čitanje kod kuće uključena u nastavni program. (Rosandić, 2005.)

Lektira je važna sastavnica nastave hrvatskog jezika i književnosti te se pojavljuje od samog početka osnovno školskog obrazovanja, odnosno već u prvome razredu, a s njome se učenici susreću sve do završnih razreda srednje škole, odnosno tijekom cijelog svog obrazovanja. Lektira je jedna od rubrika u imeniku predmeta Hrvatski jezik. Podsjetimo se, sastavnice koje nalazimo u imeniku iz područja Hrvatski jezik jesu: hrvatski jezik, književnost, jezično izražavanje koje se dijeli na usmeno i pisano, medijska kultura te lektira. Lektira je u imeniku izdvojena sastavnica, ali zapravo pripada nastavi književnosti.

Lektira predstavlja veliki problem u našem obrazovnom sustavu. Problem se javlja u tome što učenici ne čitaju knjige tj. štiva koja su im zanimljiva. Nerazmjer je između njihovih interesa i zadanih naslova u obaveznoj lektiri. (Jerkin, C., 2012) Najčešće je problem i što su učenici prisiljeni čitati lektiru. Ona predstavlja problem i učiteljima koji pokušavaju učenicima osmisliti zanimljive, a ujedno poučne sate lektire te ih motivirati i potaknuti na čitanje. Njihovi napori često budu neuspješni i ne postiže se željeni cilj. Ponekad su krivi i sami učitelji kada se strogo drže zadanih naslova. To može biti zbog toga jer učitelji imaju naviku davati djeci ta djela na čitanje, odnosno dugi niz godina su ih stavljali na popis za lektiru pa tako i sa svakom sljedećom generacijom. Možda se ponekad radi o tome da učitelji imaju već gotovu pripremu za određenu lektiru pa je lakše dati nju, nego neku novu ili jednostavno učitelji daju lektiru na čitanje jer je književna kritika dobro ocijenila taj naslov. Još jedan veliki problem je i provjeravanje pročitanoosti, odnosno je li učenik stvarno pročitao djelo ili se pročitao sadržaj na internetu, prepisao lektiru ili nešto slično. Ispiti provjeravanja pročitanoosti najčešće traže detalje koji bi trebali provjeriti je li učenik uistinu pročitao lektiru. Čest je slučaj da učenik, iako je pročitao djelo, ne sjeća se takvih detalja. Takav pristup lektiri nije u skladu s pristupom književnog odgoja.

Svrha nastave lektire je umanjena je temeljnim ciljem nastave hrvatskog jezika. Cilj nastave materinskog jezika jest” „osposobiti učenike za jezičnu komunikaciju koja im

omogućuje ovladavanje sadržajima svih nastavnih predmeta“ (HNOS, 2006) Književnost je samostalno nastavno područje Hrvatskoga jezika sa svojom posebnom svrhom, ciljevima i zadacima. Dakle književnost se uključuje u nastavu svih jezika s jednakim ciljem poboljšanja jezične kompetencije, ali nastavi materinskoga jezika povjerava se još jedan primaran cilj „razvijanja čitateljske kulture“ (Jerkin, C., 2012)

Popis lektire je zadan, ali ne u potpunosti. To znači da postoji popis lektira za svaki razred osnovne škole, ali i da učitelj ima slobodu odabrati djela s tog popisa koje će njegovi učenici pročitati. Prema Nastavnom planu i programu za osnovnu školu u prvome razredu nalazimo 14 djela : Jacob i Wilhelm Grimm: *Bajke* , Grigor Vitez: *A zašto ne bi*, Ljudevit Bauer : *Tri medvjeda i gitara*, Sunčana Škrinjarić: *Kako sanjaju stvari* ili *Plesna haljina žutog maslačka*, Jens Sigsgaard: *Pale sam na svijetu* , Eva Janikovszky : *Znaš li i ti* ili *Da sam odrastao* ili *Kako da odgovorim*, Željka Horvat-Vukelja: *Hrabrica* ili *Zdenko Slovojed* ili *Slikopriče* ili *Leteći glasovir* ili *Petra uči plivati*, Sonja Zubović: *Kako se gleda abeceda*, Ivanka Borovac: *Životinjska abeceda*, Stanislav Femenić: *Idi pa vidi*, Svjetlana Junaković: *Dome, slatki dome*, Jean- Baptiste Baronian: *Figaro, mačak koji je hrkao*, Ana Đokić-Pongrašić : *Nemaš pojma*, *Grizlijane*. Učitelji izabiru 4 djela, s time da je prvo djelo obavezno.

U 2. razredu osnovne škole učitelji izabiru 5 djela, a prvo je djelo obavezno. Popis za lektiru je sljedeći: Hans Christian Andersen: *Bajke* (izbor), Ratko Zvrko: *Grga Čvarak*, Karel Čapek: *Poštarska bajka*, Carlo Gollodi: *Pinokio*, Alan Aleksander Milne: *Medo Winnie zvani Pooh*, Dubravko Horvatić: *Stanari u slonu*, Nevenka Videk: *Pismo iz Zelengrada*, Nada Iveljić: *Nebeske barake* ili *Pronađeno blago* ili *Božićna bajka*, Želimir Hercigonja: *Poštar zeko Brzonogi* ili *Prašnjavko* ili *Kjel crna labud ptica* ili *Vodenjak i stara kruška*, Andrea Peterlik- Huseinović : *Plavo nebo* ili *Ciconia ciconia*, Desa Muck: *Anica i spotski dan* ili *Anica i čarobnica Lili*, Ela Peroci: *Djeco, laku noć* (izbor), Ivica Bednjanec: *Male ljubavi*, Mila Željeznjak: *Sretne priče*, Božidar Prosjenjak: *Miš*, Hrvoje Kovačević: *General Kiro miš*, Larisa Mravunac: *Dječak u zvjezdanim čizmama*, Charles Perrault: *Bajke*(izbor: *Vile*, *Kraljević Čuperak*, *Mačak u čizmama*, *Pepeljuga* ili *Ljepotica i zvijer*), Nada Zidar- Bogadi: *Sretni cvrčak*.

U 3. je razredu potrebno izabrati 7 djela, a ponuđeni naslovu su Mato Lovrak: *Vlak u snijegu*, Ivana Brlić-Mažuranić: *Čudnovate zgode šegrta Hlapića*, Luko Paljetak: *Miševi i mačke naglavačke*, Vladimir Nazor: *Bijeli jelen*, Dubravko Horvatić: *Grički top*, Sanja Polak:

Dnevnik Pauline P. ili Drugi dnevnik Pauline P., Sanja Pilić: *Nemam vreemana ili E baš mi nije žao* ili *Hoću i ja*, Stanislav Femenić: *Ludi kamen*, Hugh Lofting: *Pripovijest o doktoru Dolittleu*, Nada Iveljić: *Šestinski kišobran* ili *Čuvarice novih krovova*, Božidar Prosenjak: *Sijač sreće*, Gianni Rodari: *Putovanje Plave strijele* ili *Čipolino*, Hrvatske narodne bajke, James M. Barrie: *Petar Pan*, Slavko Kolar: *Jurnjava na motoru*, Frank Lyman Baum: *Čarobnjak iz Oza*, Otfried Preussler: *Mali vodenjak* ili *Mala vještica*, Elwyn Brooks White: *Paukova mreža*, Dragutin Horkić: *Čađave zgode*, *Basne* (izbor). Od ponuđenih 20 naslova za čitanje, prva su dva obvezna.

U 4. razredu na popisu je 25. djela, a učitelji se odlučuju na njih 7, s time da su prva dva obavezna lektira. To su: Ivana Brlić-Mažuranić: *Regoč* i *Šuma Striborova*, Mato Lovrak: *Družba Pere Kvržice*, Anto Gardaš: *Duh u močvari* ili *Ljubičasti planet* ili *Izum profesora Leopolda* ili *Bakreni Petar* ili *Tajna zelene pećine* ili *Igračke gospođe Nadine*, Erich Kästner: *Emil i detektivi* ili *Tonček* i *Točkica* ili *Leteći razred* ili *Blizanke*, Hrvoje Kovačević: *Tajna Ribljeg Oka* ili *Tajna Mačje šape* ili *Tajna Tužnog psa* ili *Tajna graditelja straha* ili *Tajna zlatnog zuba*, Slavko Mihalić: *Petrica Kerempuh*, Felix Santen: *Bambi*, Rudyard Kipling: *Knjiga o džungli*, Nikola Pulić: *Ključić oko vrata*, Matko Marušić: *Snijeg u Splitu*, Johanna Spyri: *Heidi*, Jagoda Truhelka: *Zlatni danci*, Zlata Kolarić- Kušur: *Moja zlatna dolina*, Maja Gluščević: *Bijeg u košari* ili *Klopka za medvjeda*, Nada Mihoković- Kumrić: *Tko vjeruje u rode još*, Silvija šesto: *Bum Tomica* ili *Bum Tomica 2*, Zoran Pongrašić: *Mama je kriva za sve*, Hrvoje Hitrec: *Eko Eko*, Išvan Bekeffi: *Pas zvan gospodin Bozzi*, Sanja Lovrenčić: *Esperel, grad malih čuda*, Astrid Lindgren: *Pipi Duga Čarapa* ili *Ronja razbojnička kći* ili *Razmo u skitnji*, Zvonimir Balog: *Ja magarić* ili *Pusa od Krampusa* ili *Nevidljiva Iva* ili *Zmajevi i vukodlaci*, Ludwik Jerzy Kern: *Ferdinand Veličanstveni*, Anton van de Velde: *Neobični doživljaji ptica Sovića*, Čečuk, Čunić-Bandov, Horvat-Vukelja, Kolarić-Kišur: *Igrokazi*. (Nastavni plan i program, 2006.)

2.1 Suvremeni pristup lektiri

Suvremeni pristup lektiri ne podrazumijeva odmah da je tradicionalni pristup loš i da bi trebalo sve izbaciti iz njega. Bilo bi idealno kada bi se sustavi kombinirali. Postoji nekoliko

načela i sastavnica suvremenog pristupa, a pronalazimo ih u *Lektiri našeg doba* autorice Corine Jerkin. Autorica navodi sljedeće odrednice suvremenog pristupa:

Lektirni susreti u nastavi

Sat nastave lektire trebao bi označavati susret, a to znači da bi trebao biti usmjeren na učenika i njegove potrebe. Trebalo bi se raditi o dvosmjernoj komunikaciji te suradnji učenika i učitelja.

Načelo individualizacije

Iz usmjerenosti na učenika proizlazi načelo individualizacije. Učenik nije onakav kakav ga učitelj zamišlja ili očekuje od njega da bude. Prihvaća se i uvažava posebnost svakog učenika sa svim svojim obilježjima.

Doživljaj- temelj nove nastave lektire

Jedna od temeljnih zadataka nastave književnosti pa tako i lektire je obogatiti učenikovo iskustvo i spoznaje u susretu sa književnim djelom. U skladu s time vrlo je važna objava dojmova o pročitanoj te spoznajno- doživljajna faza. Ovaj dio učitelji ponekad preskaču jer smatraju da ima puno važnijih dijelova obrade sata poput interpretacije djela. Nastava temeljena na učenikovim doživljajima poželjna je i u skladu s njegovim potrebama. Većinu bi pitanja trebao postavljati učenik, a ne učitelj. Smatra se da bi tijekom čitanja, učenik trebao ostvariti identifikaciju s određenim likom, trebao bi se poistovjetiti, posebice u djelima poput dnevnika i sl. Nastava temeljena na učenikovim emocijama poštuje sve njegove osjećaje vezane uz djelo, poštuje sva pitanja i nedoumice koje se javljaju. (Jerkin, C., 2012)

Načelo integralnosti teksta i pitanje količine sadržaja

Nastava književnosti ne bi trebala počivati na odlomcima već na cjelovitim djelima. Zbog toga postojeće čitanke nisu prikladne. Čitanje odlomaka nema veze s književnim čitanjem i ne pridonosi razvoju čitateljske sposobnosti. Zbog toga i trebalo poticati čitanje cjelovitih djela

ukoliko želimo da učenici čitaju i u slobodno vrijeme. Bolje bi bilo da učenici pročitaju kvalitetnije manji broj djela, već da pročitaju veći dio njih, tj. veći dio odlomaka ili izabranih dijelova.

Kronološki pristup/Žanrovsko-tematski pristup i načelo primjerenosti

U osnovnoj školi najčešće nailazimo na žanrovski pristup, a u srednjoj na kronološki pristup. Problem se javlja kada se djela obrađuju kronološki. Primjer tome je nastava u srednjoj školi. Kako smo rekli, djela se obrađuju kronološki. To znači da će u 1. razredu učenici čitati djela stare književnosti. Ona će im biti teška i nerazumljiva za čitanje, dok bi možda bilo lakše da ih čitaju u 3. ili 4. razredu. Možemo zaključiti da će učenici radije čitati djela koja su im razumljiva pa lektire možda ne bi trebalo obrađivati kronološki.

Načelo fakultativnosti

Sloboda u vezi s lektinom odnosi se na odabir naslova. To ne znači da učitelj ili učenik imaju beskonačnu slobodu, a to nije niti omogućeno ovim načelom. Učenik može imati slobodu u odabiru naslova, ali ne potpunu. Učitelj treba učeniku ponuditi tematski raznovrsna djela, različitih književnih vrsta koja će pobuditi njegove interese. Učiteljska sloboda u izboru naslova vrlo je važna. Kada učitelj ne bi bio ograničen naslovima, tj. propisanim, određenim djelima za lektiru, postojala bi veća mogućnost za korelacijsko-integracijsku nastavu. Time bi se nastava književnosti mogla povezati s ostalim predmetima što je jedan od temelja "Nove škole".

Mentorski pristup

Mentorski pristup trebao bi uključivati vođenje učenika od odabira naslova do interpretacije pa sve do stvaralačkog rada. Ovaj oblik rada bi bio uspješniji kada bi učitelju bio povjeren manji broj učenika kako bi što kvalitetnije mogao provoditi svoj rad i posvetiti se učeniku.

Oblici rada u nastavi lektire

Iako je učenicima ponekad zanimljiva skupna obrada lektire, ponekad im više odgovara individualni pristup. U nastavi bi trebalo kombinirati različite oblike i ne pretjerivati niti u jednom od njih. Primjerice, u grupnom radu, učenik će učiti surađivati s drugima, ali ne treba niti izostaviti individualan rad jer je čitanje ipak individualna aktivnost.

Načelo raznovrsnosti

U interpretaciji lektire treba paziti na načelo raznovrsnosti i poštivati ga kako bi nastava bila zanimljiva. Ovdje se opet javlja sloboda učitelja koji treba samostalno kreirati svoj sat, ali sve u svrhu odgojno- obrazovnog procesa.

3. MOTIVACIJA UČENIKA ZA ČITANJE

U današnjem vremenu suvremenih tehnologija, poticanje na čitanje nije jednostavno. Više nije dovoljno učenicima ponuditi klasična djela dječje književnosti. Nije dovoljno samo čitanje i pisanje tj. tradicionalna pismenost. Potrebno je čitati informacije koje dolaze bilo iz televizijskih emisija, časopisa, radija, filmova ili serija, interneta i raznih web stranica. Djeca se susreću s auditivnim i vizualnim recepijentima sve ranije, stoga je njihova primjena u primarnom obrazovanju neizbježna. Motivacija za čitanje temelj je za učenje o književnosti, a motivaciju za čitanje u ranoj dobi razvija se kroz čitanje djela za djecu i mlade. Prednost grafičkog romana je ta što kombinacijom teksta i slike podsjeća na suvremene medije i suvremen način komunikacije te je time približen mlađoj publici. Ovakav oblik medija poznat im je iz crtanih filmova, reklama ili interneta. Poznato je da u današnjem vremenu djeca sve manje i manje čitaju. To su pokazala brojna istraživanja, ali isto tako, u pojedinim zemljama, kao na primjer u Njemačkoj, javlja se trend koji pokazuje da je uz beletristiku, dječja knjiga najprodavanija. Isto tako drugu poziciju, zauzima i u prevođenju knjiga.

Boelmann je istraživao problem ne čitanja kod novijih generacija sa stajališta spola i roda. Ispitivao je fenomen slabijeg čitanja djece, posebice dječaka. To su pokazala i istraživanja PISA-e. S obzirom na porast vizualnih i auditivnih medija, smatralo se da će rezultati istraživanja biti još gori, odnosno da će se pokazati kako dječaci diljem svijeta imaju manju zainteresiranost za čitanje. Međutim, rezultati su bili drugačiji. Nisu bili puno niži, kao što je bilo očekivano. Bili su jednaki, tj. pokazali su niže rezultate dječaka naspram djevojčica, ali se nije dogodilo pogoršanje. Smatra se da je do ovakvih rezultata došlo zbog dva razloga. Jedan je taj što je poticanje na čitanje urodilo plodom, a drugi je da su se autori štiva prilagodili mladim čitateljima. Stvorili su se tekstovi, tj. djela koja su zanimljiva mladim muškim čitateljima. Jedan od takvih primjera je i sam Gregov dnevnik, ali i njegove slične inačice koja su laka, zabavna i rado čitana štiva.

Da bi čitatelji uzeli nešto čitati, štivo im prije svega mora biti zanimljivo te im pobuditi interes. Motivaciju za čitanjem probuditi će upravo interes. Važno je da čitatelji, u ovom slučaju učenici čitaju ono što ih zanima. To će se dogoditi ukoliko budu imali slobodu čitanja. Književni kritičari i pedagozi ne slažu se s ovim mišljenjem zbog toga jer će učenici u većem djelu birati trivijalnu književnost, naspram one kako oni nazivaju “prave, vrijedne književnosti”. Trivijalna književnost nema estetsku vrijednost, ali ona nije tako beznadna.

Naime, čitajući popularna književnost, mladi će čitatelji učiti o sebi, svojim interesima, a prije svega razvijati će čitalačke navike. Budući da je čitalačke navike potrebno pobuđivati sve ranije, pokušava se razvijati trend u kojem će se djecu ispitivati što ona žele čitati, što je njima zanimljivo. Možemo reći da se daje naglasak kvantitetu ispred kvalitete. Pedagozi i učitelji bi trebali imati posebne vještine kojima će razvijati interes za čitanje svojih učenika. Školska bi lektira trebala pratiti razvoj učenika i svojim naslovima biti bliska onome što učenike zanima. Ona bi trebala biti usklađena s razvojnim potrebama učenika. Prema tome, cilj čitalačkog odgoja trebao bi biti povećanje čitanosti među mlađim čitateljima tako što će im biti ponuđena štiva koja su u skladu s njihovim potrebama. (Arend, Mahrt, 2015)

Prilikom provođenja istraživanja za ovaj rad, učenike 4. razreda pitala sam što bi oni htjeli čitati, odnosno što bi htjeli imati za lektiru. Odgovori učenika bili su zapisani na ploči u obliku oluje ideja. Njihovi odgovori bili su: knjige o životinjama, Gregov dnevnik, Vuk samotnjak, knjige o svemiru, misteriji, čarolije, Harry Potter, horori, knjige o moru, Zmajev zagrljaj, Zagor, Gospođa Hole, Dnevnik Pauline P., detektivski dnevnik, Zagonetni dječak, Povratak vanzemaljaca, humoristična štiva, djela s mnogo akcije, knjige o junacima, svjetski rekordi, Alisa u zemlji čudesa, biografije, Knjiga o džungli, knjige o robotima ...

4. PROJEKT “Boys reading”

Sve se više javlja težnja za boljim odgojno-obrazovnim sustavima i uvjetima u kojima se učenici nalaze, a već duže vrijeme pokušavaju se osigurati što bolji uvjeti za sve učenike i učenice. Ovo se posebno odnosi na učenike i učenice migrante koji su u središtu ovih pokušaja. Jedan od relativno novih pokušaja osiguravanja boljih uvjeta je osiguravanje jednakosti za dječake. Diljem Europe provode se projekti koji se bave ovom tematikom, a jedan od njih je i “Boys reading”. Prepoznata je potreba za posvećivanjem posebne pažnje upravo ovoj skupini. Potrebno je razvijati pismenost i pozitivne stavove prema pismenosti, posebice čitanju kod dječaka adolescentske dobi jer upravo je ova skupina u potencijalom riziku. Prema istraživanju PISA-e iz 2012. godine:

- Dječaci imaju najniže rezultate na standardiziranim testovima.
- Kod dječaka, za razliku od djevojčica postoji 3 do 5 puta veća vjerojatnost dijagnosticiranja teškoća u čitanju.
- Dječaci u većem broju ponavljaju razrede zbog nedovoljnih ocjena iz čitanja.
- U usporedbi s djevojčicama, 50% više dječaka ponavlja razred.
- Dječaci u većoj mjeri napuštaju školovanje tijekom srednje škole i imaju problema s ponašanjem. (Brozo, 2010; PISA, 2012).

Velik broj istraživanja pokazao je da je ova skupina, dječaka adolescenata, u rizičnoj skupini od akademskog neuspjeha koji je povezan sa slabo razvijenim navikama čitanja. Odnosno, učenici čitaju slabije, navode da čitaju jer se to od njih traži te im je teško pronaći zanimljivo štivo. Nasuprot tome, istraživanja su pokazala da “uključeni čitači” imaju veće šanse za dulje školovanje i uspješniju karijeru te općenito veće mogućnosti u životu. Zbog toga se prepoznala težnja za provođenjem ovakvih projekata.

4.1 Ciljevi projekta

Ovaj projekt ima za cilj uključiti čitanje u svakodnevni život dječaka u dobi od 11-15 godine života. Tvrdi se da je ovo moguće izvesti samo ako dječaci ove dobi ostvare kontrolu nad čitanjem i ako su u mogućnosti birati knjige za čitanje koje zadovoljavaju njihove potrebe za čitanjem te one naslove koji su im zanimljivi. Naravno, ovaj projekt zahtjeva suradnju i trud svih partnera koji su u odgojno-obrazovnom procesu, a to su učitelji,

nastavnici, pedagozi, ravnatelji, roditelje te lokalnu zajednicu. Projekt Boys Reading zahtjeva podjednako uključivanje dječaka i djevojčica u proces pisanja i čitanja.

Ciljevi projekta su:

- Povećanje motivacije i interesa dječaka za čitanje i pisanje s ciljem smanjivanja rodni razlika.
- Otvaranje škola prema korištenju privlačnih obrazovnih materijala, uključujući digitalne materijale, prilagođavanje čitanja i pisanja pojedinačnim potrebama dječaka.
- Osiguravanje muških uzora koji se vezuju uz čitanje te
- Razvoj inicijativa koje imaju za cilj razvoj jezika na način koji je zabavan i privlačan dječacima adolescentske dobi. (<http://boysreading.org/index.php/hr/about/16-objectives>)

4.2 Aktivnosti

Kako bi se ostvarili navedeni ciljevi, u sklopu projekta provodi se izobrazba stručnjaka u odgojno-obrazovnom procesu koji će raditi s dječacima u dobi od 11-15 godina starosti. U projektu će još sudjelovati nastavnici iz područja hrvatskog jezika i književnosti, nastavnici koji rade s učenicima s posebnim potrebama te školski knjižničari. Bavit će se sljedećim aktivnostima :

- Provoditi istraživanja s ciljem utvrđivanja suvremenih kretanja u području poticanja čitanja kod dječaka, voditi se ključnim programima i primjerima aktivnosti za poticanje čitanja kod dječaka adolescentske dobi.
- Pripremati Priručnik za čitanje dječaka koji uključuje: uvod u literaturu za dječake adolescentske dobi, prikaz značajnih tekstova za dječake, smjernice i ideje za uspješno poticanje čitanja kod dječaka, smjernice i ideje za uključivanje literature za dječake u kurikulum, primjeri radionica i aktivnosti za poticanje čitanja kod dječaka, studije slučaja čitanja kod dječaka
- Razvojem izobrazbe za nastavnike i suradnike o korištenju priručnika za čitanje dječaka

- Primjenjivati priručnik u odabranim razredima, raditi na poboljšanju priručnika te razvoj studija, a jedan od ciljeva će biti istraživanje načina na koje tehnologija može podržati pismenost kao društvenu praksu.
- Razvijati interaktivni portal sa sredstvima i materijalima na jezicima svih partnerskih zemalja.(<http://boysreading.org/index.php/hr/about/17-activities>)

5. GRAFIČKI ROMAN

Posljednjih godina sve više raste popularnost grafičkih romana. Iako su učenicima zanimljivi za čitanje, još uvijek ih rijetko nalazimo među školskom lektinom. Međutim, grafički roman nije nova pojava u svijetu literature, on već dugo postoji u dječjoj literaturi, iako su prva djela ovog hibrida bila namijenjena odraslima. Ovaj se pojam prvi puta upotrebljava 1978. godine, a upotrijebio ga je Will Eisner za svoje djelo *Contract with God*. Eisner ga je htio odvojiti od ostalih djela koja su tada bila popularna na kioscima te ga označiti kao ozbiljnu stripovsku naraciju. (Mayer, L., Živković Zebec, V. 2017.)

Što je to zapravo grafički roman? Prema Mayer, Živković Zebec (2017.) kritičari, izdavači i autori ponekad izjednačavaju kritički roman sa stripom. Razlika između ova dva pojma jest da se grafičkim romanom smatra svako djelo koje opsegom stranica čini knjigu, a obuhvaćeno je grafičkim elementima, odnosno to je samostalna knjiga koja može biti napravljena i u obliku stripa. Prema tome grafičkim romanima se smatraju zbirke stripova koji su povezani istom temom ili istim autorom, ali to mogu biti i samostalne priče. U hrvatskoj terminologiji objašnjavanje grafičkog romana nešto je kompleksnije. S obzirom na to da je strip mlad medij, njegova je terminologija oskudna i nedorečena. Tako postoji definicija koja kaže da je grafički roman zapravo ozbiljni strip namijenjen odraslima. Doslovan prijevod s engleskog "*graphic novel*" bio bi grafička novela što je također pogrešno. Prema tome, strip koji je ozbiljan, suvremen i nije namijenjen djeci naziva se grafički roman.

Postoji još jedno vrlo važno neslaganje vezano uz grafički roman. Je li grafički roman zaseban književni žanr ili je on izdavački medijski format. U prvom slučaju grafički roman označava podgrupu stripova koji se zbog svojih sadržajnih i kvalitativnih obilježja svrstavaju u grafičku književnost. U drugome slučaju, grafički roman kao izdavački medijski format, pojam određuje "specifičnim produkcijskim odnosima, marketinškim strategijama i načinima distribucije". Ovim roman razlikuje od klasične vrste stripa. (Mayer, Živković Zebec, 2017.) Grafički roman prelazi granice romana i stripa. On objedinjuje slikovne elemente s pripovjednim elementima romana i stvara nove mogućnosti i novu formu. Slike koje se nalaze ispod ili iznad teksta nezaobilazan su dio romana. one su nerazdvojive i daju romanu potpuno novo značenje. Često su toliko bitne za radnju romana da mu daju novi smisao.

Važne značajke grafičkog romana jesu: strip u formatu knjige, grafička književnost namijenjen odraslim čitateljima, književne pretenzije i samorefleksivno-autofikcionalno narativno stajalište, nesarijalizirane, fiktionalne ili nefiktionalne naracije, eksperimentalna

uporaba slike i teksta, distribucija putem knjižara, prevladavanje oblikovanja stranice tipičnih za strip (Abel, Klein, 2016.) Prema ovim značajkama, grafički roman pripada književnosti za odrasle. Postoje grafički romani koji se bave temama odrastanja, adolescencije, prvih ljubavi, izgradnji vlastitog identiteta. Njih svakako možemo uvrstiti u književnost za djecu i mlade.

Istraživanja su pokazala kako bi upravo grafički roman mogao pobuditi zanimanje kod djece koja inače ne čitaju. Naime, poznato je da djeca radije čitaju stripove, dok im je školska lektira nezanimljiva. Ističe se nesklad između školske lektire i “privatne lektire”. To znači da učenici u školi gledaju i čitaju prikladne i dubokoumne medijske sadržaje, a kod kuće gledaju holivudske filmove i čitaju popularnu literaturu poput stripova. S obzirom na to da se stripovi smatraju kao književnost niže klase, djecu se više potiče na čitanje knjiga i propisane lektire u odnosu na stripove. Smatra se da strip ima manju vrijednost. Prema tome, grafički roman odigrat će važnu ulogu kod djece koja su inače sklona ne čitanju jer se grafički roman za razliku od stripa ne smatra bezvrijednom književnosti. Čitanje grafičkog romana nije jednostavno. Potrebno je uz tekst, čitati i slike, a svako od njih ima svoj način čitanja i kodiranja te ih je potrebno međusobno povezati. Čitanje slika također se smatra umjetnošću. Djeci je zabavno čitati slike. “ „Tko nauči čitati strategije prikaza u grafičkim romanima, vježba sve vrste pismenosti— tvrdi Hallet (2012:2), a potvrđuju to mnogi znanstvenici i stručnjaci. “ (Mayer, Živković Zebec, 2017.) Prazan prostor između teksta i slika postavlja izazove. Kao što je već spomenuto, potrebno je povezati značenje slike i teksta, a ono nije eksplicitno izrečeno. Time se opovrgava da slikovni elementi grafičkog romana onemogućuje imaginaciju i kreativnost čitatelja. Zbog svoje svestrane i hibridne prirode, grafički roman ne poučava samo o književnosti već i medijima i estetici. Naravno, neizostavno je i razvijanje čitateljskih sposobnosti i razumijevanja teksta. Sve ove pozitivne odlike grafičkog romana navode na to da bi djeca koja nemaju razvijenu naviku čitanja ili jednostavno ne vole čitanje, također postanu ljubitelji knjige i čitanja. Grafički roman se smatra prijelaznim oblikom lektire, odnosno oblik lektire koji će ih voditi od jednostavnijih štiva prema onim ozbiljnijim, klasičnim djelima. Ova je pretpostavka u suprotnosti s gore navedenim pozitivnim učincima koje grafički roman ima na čitanje i pismenost, ali je u razmjeru s time da ga se smatra manje vrijednim.

6. GREGOV DNEVNIK

Gregov dnevnik ciklus je djela od dječaku Gregu. Gregove dnevnik napisao je Jeff Kinney. Prvi nastavak objavljen je 2007. godine. Sada postoji 10 nastavaka. Gregov dnevnik preveden je na čak 52 jezika što govori o njegovoj popularnosti te radoj čitanosti. Jednako je popularan među dječacima i djevojčicama, a dobio je i mnoge nagrade. Postoji mnogo inačica i raznih imitatora Gregovog dnevnika. (Dolle-Weinkauff, 2017) Neki od nastavaka koji se mogu pronaći u našim knjižnicama jesu : Kronike Grega Heffleyja, Lijevo smetalo, Ljetna žega, Rodrick rastura, Snježna groznica, Sumorna stvarnost, Točka na i.

Zbog čega je Gregov dnevnik toliko popularan među svojom publikom? Popularnost se može pripisati upravo karakteristikama grafičkog romana; tekst, odnosno odlomci teksta su poprilično kratki, slike tj grafički elementi ispod ili iznad teksta umanjuje ozbiljnost djela, dok su teme preuzete iz svakodnevnog života mladih. Upravo je ovo jedan od razloga zagovaranja grafičkih romana u školskoj lektiri. Njime se otklanjaju prepreke na koje čitatelji nailaze. Umjesto toga, čitatelji nailaze na štivo koje je lagano i ne zahtjevno te zanimljivo za čitanje. To ne znači da knjige poput Gregovog dnevnika uzimaju za čitanje samo slabiji čitatelji. Teme koje se mogu pojavljivati nisu nimalo jednostavne s obzirom da se tiču odrastanja i izgradnje vlastitog identiteta.

No, tko je zapravo Greg Heffley? Greg Heffley je dječak koji ima otprilike 11 godina. Na početku radnje, odnosno prvog nastavka dnevnika krenuo je u 6. razred, tj, prema originalu u "junior high school", s obzirom da je Gregov autor iz Sjedinjenih Američkih Država. Važno je primijetiti kako kroz nastavke dnevnika Greg ne stari, ostaje stalno u ovim godinama. U svojem dnevniku, odnosno kronikama, kako ih on naziva, opisuje sve što mu se događa. Često su to zgode i nezgode vezane uz školu, prijatelje te odnose u obitelji. Ne postoji klasična podjela likova, epizode su nadodane jedna na drugu i odvijaju se u školi, kod kuće ili među vršnjacima. Uzmemo li obzir žanrove, ovdje ih možemo naći nekoliko. Iz samog naslova, pojavljuje se dnevnik. Kažemo da je Gregov dnevnik grafički roman, što znali da s jedne strane imamo strip, a druge strane formu romana. Posljednja vrsta jesu kronike. Greg na početku prvog nastavka objašnjava kako on neće voditi dnevnik jer se time bave djevojčice. On će pisati kronike. Pod kronike podrazumijevamo „Popis pov. podataka, činjenica, prikaza donesenih u vremenskome redosljedu. (Hrvatski leksikon) Dnevnik obuhvaća zapisivanje događaja iz zbilje u kojem je autor subjektivan i zapisuje svoja zapažanja i osjećaje. (Mayer,

Živković Zebec 2017.) Iako je Greg napomenuo da ne želi pisati dnevni te je naglasio da mu majka ne kupuje nikakvu bilježnicu na kojoj piše dnevnik, on se odlučuje na pisanje kronika. Smatra da će mu to možda koristiti jednog dana kada postane slavan.

Vrijeme radnje ne obilježava se posebno. Poznato je da započinje početkom školske godine odnosno rujnom, a završava lipnjom, odnosno krajem školske godine. Možemo reći da radnja prati školsku godinu. Škola je tematski privlačna mladim čitateljima jer zadovoljava njihove potrebe i interes, a forma dnevnika postavlja određenu bliskost između čitatelja i glavnog lika. Potiče čitatelja na empatiju i razumijevanje. Čitatelj se može u mnogo situacija poistovjetiti s Gregom jer prepoznaju slične situacije iz svojeg života.

Tijekom čitanja Gregovog dnevnika, čitatelji moraju obratiti pažnju na dva koda, a to su vizualni i literarni elementi. Literarni elementi jesu likovi, radnja, dijalози. Vizualni elementi su izgled stranice, boje, sjene, font, tj. stil slova. (Mayer, Živković Zebec 2017.) Grafički elementi funkcioniraju tako da dolaze, ili kao ilustracije uz koji su i verbalni narativni elementi, ili kao dijelovi dijaloga likova, ili komentar crtača te ilustracije. Grafička rješenja najčešće dopunjavaju tekstovi to na humorističan način.

Popularnosti Gregovog dnevnika nije doveo samo format grafičkog romana niti forma dnevnika kojima je mladima toliko privlačna. Postoji još jedna važna značajka, a to je upravo sam lik Grega. On je “slabašan klinac” koji upada u različite nevolje, ali se iz njih uspješno i izvlači. On nije popularan, već naprotiv, “outsider”. Svojim likom podsjeća na likove Charlja Browna ili Paju Patka, a upravo su takve priče, o nestašnim dečkima najpopularnije među svojim najmlađim čitateljima. (Mayer, Živković Zebec 2017.) Možemo reći da Greg nije junak, već antijunak, ali to ne znači da zbog toga nije simpatičan svojim čitateljima. On je jednostavno “simpatični outsider” koji bez imalo truda pokušava doći do boljeg materijalnog stanja te u viši društveni sloj. Sam za sebe kaže da je lijen, ali naravno, za to ne smatra sebe krivim, već problem seže daleko u njegovu “djetinjstvo”. Navedena obilježja tipična su za pikarski roman. Pikarski roman je vrsta romana u kojem fabularnu i sadržajnu os romana tvore pustolovine glavnog lika, probisvijeta, čovjeka bez ugleda i društveno poželjne podrijetla, ispričana u prvom licu. Roman je ispričan na satiričan način. (Hrvatski leksikon 2017.)

Humor je neizostavan dio ovih romana. Ponekad se smijemo s Gregom, ponekad Gregu, ponekad se možemo poistovjetiti s njime, ponekad ne, ali uvijek se može naći barem

nekakva poveznica s njime. Upravo se ovdje otvara pitanje je li faktor empatije ili simpatije uzroku privlačnosti čitanja.

6.1. Gregov dnevnik u nastavi

Iako Gregov dnevnik nije na popisu za obaveznu lektiru, obrada djela može se provesti na razne načine, na primjer u obliku projektnog dana ili raznim drugim nastavnim aktivnostima. Na stranici wimpykidclub.co.uk nastavnici i učitelji mogu naći mnoštvo ideja za rad s ovim romanom. Iako su svi materijali na engleskom jeziku, oni se mogu prilagoditi nastavi književnosti na bilo kojem jeziku. Uključivanje grafičkog romana kao što je Gregov dnevnik u nastavu učenike upoznaje s novim oblikom forme teksta. Njegovo uključivanje ima mnogo dobrobiti, a jedna od najvažnijih je poticanje na čitanje. Zatim su tu još i razvijanje pismenosti, razvijanje kreativnosti te razvoj jezičnog izražavanja. Uključivanje Gregovog dnevnika u nastavu, učenici mogu provoditi sljedeće aktivnosti. :

1. susret s multimodalnim tekstovima i mogućnostima njihove interpretacije i razumijevanja, odnosno mogućnosti drugačijeg korištenja jezika koji je povezan s vizualnim elementima
2. stvaranje vlastitih kreativnih stvaralačkih projekata po uzoru na Gregov dnevnik (odnosno obrađivani tekst), odnosno vlastito stvaranje multimodalnih tekstova u kojima treba doći do prožimanja vizualnog i literarnog, pisanje vlastitog dnevnika i slično
3. problemski pristup i analiza sadržajnog dijela tih dnevnika koja podrazumijeva teme koje se u njima pojavljuju - škola, prijateljstvo, obitelj, odnos prema sebi i dr.
4. prikaz autorova stvaralaštva i stila, osobito načina funkcioniranja humora i njegova jezika
5. proučavanje paratekstualnih materijala – naslovne stranice (boje, prikazane ilustracije i slično); vlastito kreativno likovno izražavanje u vidu stvaranja vlastite naslovne stranice s odabranom ilustracijom koja je vezana uz tekst
6. jezično izražavanje i stvaranje koje podrazumijeva dramatizaciju teksta, igranje uloga, improvizacije, debate i diskusije kao i prezentacije
7. likovno izražavanje koje podrazumijeva izražavanje ideja crtežima, slikama ili skulpturama, korištenje različitih boja i tehnika, uzoraka, linija, oblika i prostora

8. uključivanje korištenja tehnologije na različite načine kako bi se nastavni proces učinio djeci zanimljivijim i bližim, npr. snimanjem vlastitih dramatizacija, skečeva i slično. (Mayer, Živković Zebec 2017.)¹

¹ Preuzeto i prilagođeno sa stranice http://www.wimpykidclub.co.uk/wp-content/themes/wimpydefault/_inc/pdf/WK_LESSON_PLANS_2014C.pdf

7. CILJEVI I ZADACI

Cilj ovog rada jest istražiti kakav odnos prema čitanju imaju učenici mlađe školske dobi, točnije 4. razred osnovne škole te pokušati odrediti probleme s kojima se učitelji i učenici nalaze kada je riječ o lektiri.

Istraživanjem se želi ispitati sljedeće (zadaci rada) :

1. Utvrditi koliko učenici 4. razreda čitaju (obvezna lektira i slobodna štiva)
2. Utvrditi jesu li im naslovi za lektiru zanimljivi i što bi najradije čitali
3. Pročitati jedan nastavak Gregovog dnevnika/Dnevnika Pauline P. i održati sat lektire na temelju zadanog djela
4. Utvrditi bi nastava lektire bila uspješnija i time zanimljivija kada bi se prilagodila učeničkim potrebama

8. ISPITANICI I METODE

8.1. Ispitanici

Istraživanje je provedeno u četvrtim razredima u Osnovnoj školi Ivana Kukuljevića, Belišće. Jedan je dio istraživanja proveden u travnju 2017. godine i to u 4. b razredu kod učitelja Zdravka Katalinića, a drugi je dio istraživanja proveden u siječnju u 4. b razredu kod učiteljice Maje Huis te u veljači 2018. godine. u 4. d razredu kod učiteljice Mirjane Glavaš.

Tablica 1 : Broj učenika koji su sudjelovali u istraživanju

RAZRED	Broj dječaka:	Broj djevojčica:
4.b (šk. godina 2016/2017.)	6	9
4.b (šk. godina 2017/2018.)	9	9
4.d (šk. godina 2017/2018.)	10	6

8.2 Metode

Instrument koji sam koristila tijekom istraživanja jest anketni upitnik, a postupak anketiranje. Anketiranje je postupak u kojem anketirani pismeno odgovaraju na pitanja koja se odnose na činjenice koje su im poznate ili na pitanja u svezi s njihovim osobnim mišljenjem . (Mužić, V., 2004.) Istraživanje se sastojalo od dva dijela, odnosno 2 anketna upitnika. Prvi anketni upitnik (Prilog 1) bio je općenito vezan za čitanje. Učenici su ga rješavali samostalno i anonimno. Drugi anketni upitnik osmišljen je posebno za dječake (Prilog 2) posebno za djevojčice (Prilog 3) S obzirom na to da su djevojčice imale zadatak pročitati nastavak Dnevnika Pauline P. po izboru, one su rješavale i anketni upitnik o tom djelu. Dječaci su imali zadatak pročitati jedan nastavak Gregovog dnevnika. Nakon toga su na satu lektire rješavali anketni upitnik o djelu kojeg su pročitali.

Nakon provođenja istraživanja i prikupljanja podataka slijedila je obrada podataka te prikaz rezultata. Podatke sam obradila te ih prikazala grafički i dala dodatno objašnjenje.

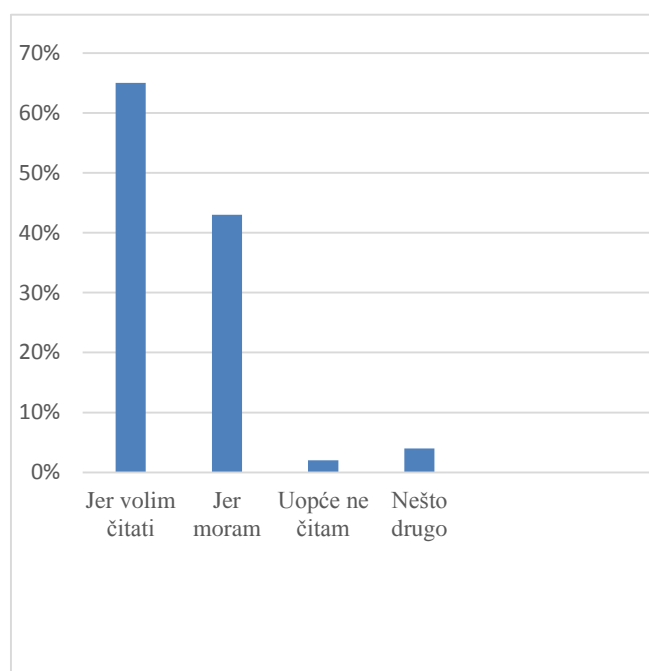
9. REZULTATI I RASPRAVA

9.1 REULTATI ANKETNOG UPITNIKA

Anketa o čitanju

1. Pitanje: Čitam:

- a) jer volim čitati
- b) jer moram
- c) uopće ne čitam

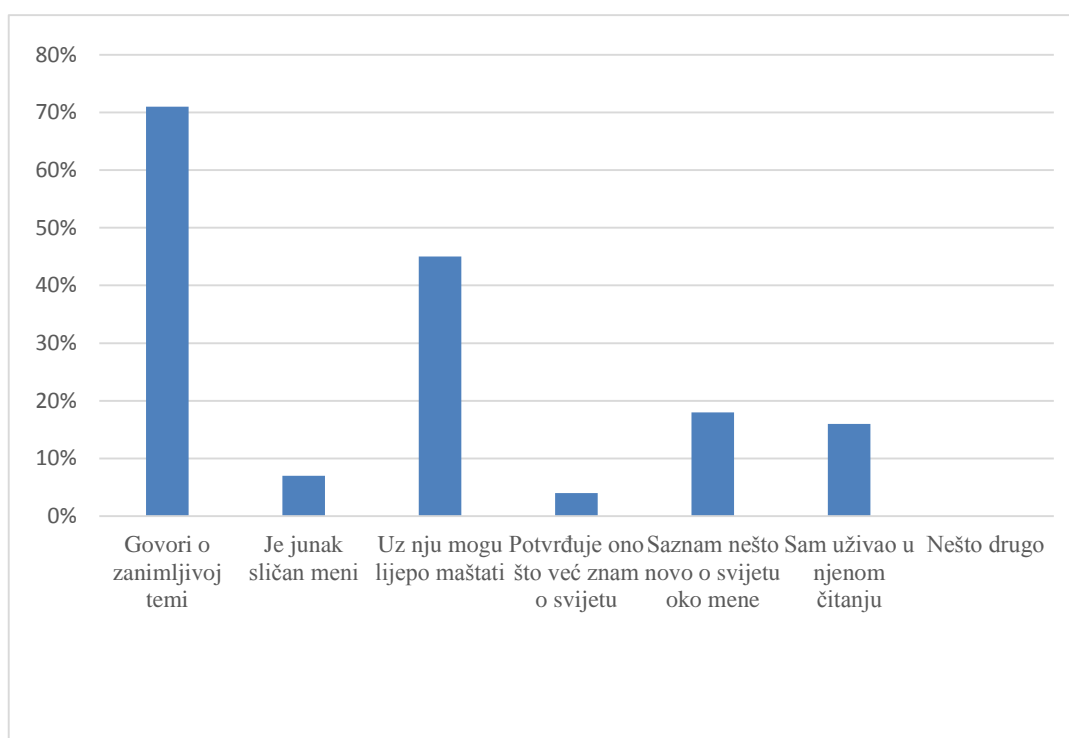

Grafikon 1: Odgovor na pitanje: Čitam jer..

Iz Grafikona 1 možemo vidjeti koje su odgovore učenici dali na pitanje zašto čitaju. Najveći broj učenika odgovorio je jer voli čitati, njih 32 tj. 66%. Odgovor da čitaju jer moraju čitati dalo je 43% učenika, tj njih 21. Samo je 1 učenik odgovorio da ne čita uopće. Kao neki drugi razlog za čitanje učenici su naveli: “ Volim čitati, ali mi se ne da”, te: “Nadam se da će biti zanimljivo. ”

2. pitanje: Knjigu smatram dobrom, ako:

- a) govori o zanimljivoj temi
- b) je junak sličan meni
- c) uz nju mogu lijepo maštati
- d) potvrđuje ono što već znam o svijetu
- e) saznam nešto novo o svijetu oko mene
- f) sam uživao u njenom čitanju
- g) nešto drugo

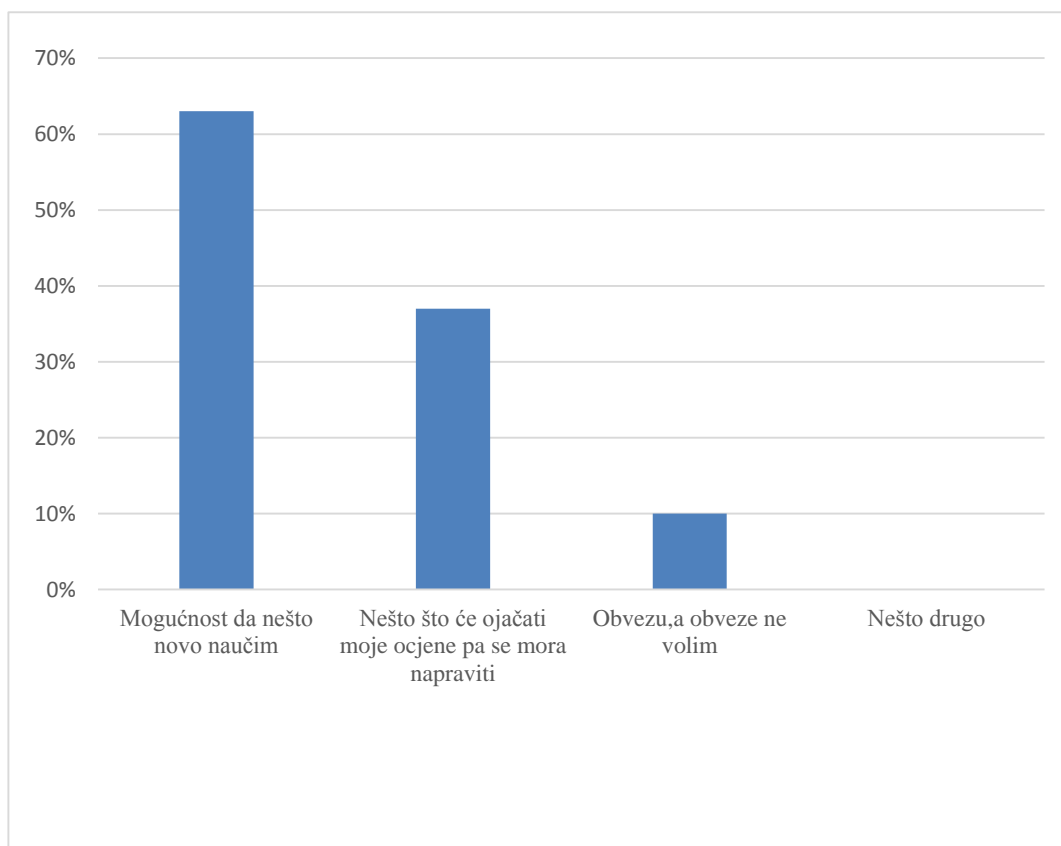

Grafikon 2: Odgovor na pitanje: Knjigu smatram dobrom, kao:

Grafikon 2 prikazuje kada učenici knjigu smatraju dobro. Može se vidjeti da je najveći broj učenika zaokružio odgovor kada govori o zanimljivoj temi. S ovime slaže čak 71% učenika. Najmanji broj učenika je dao odgovor d) potvrđuje ono što već znam o svijetu.

3. pitanje: Čitanje koje je obavezano (lektira ili zbog učenja) doživljavam kao:

- a) mogućnost da nešto novo naučim kao iz svake situacije u životu
- b) nešto što će ojačati moje ocjene pa se mora napraviti
- c) obvezu, a obveze ne volim
- d) nešto drugo.

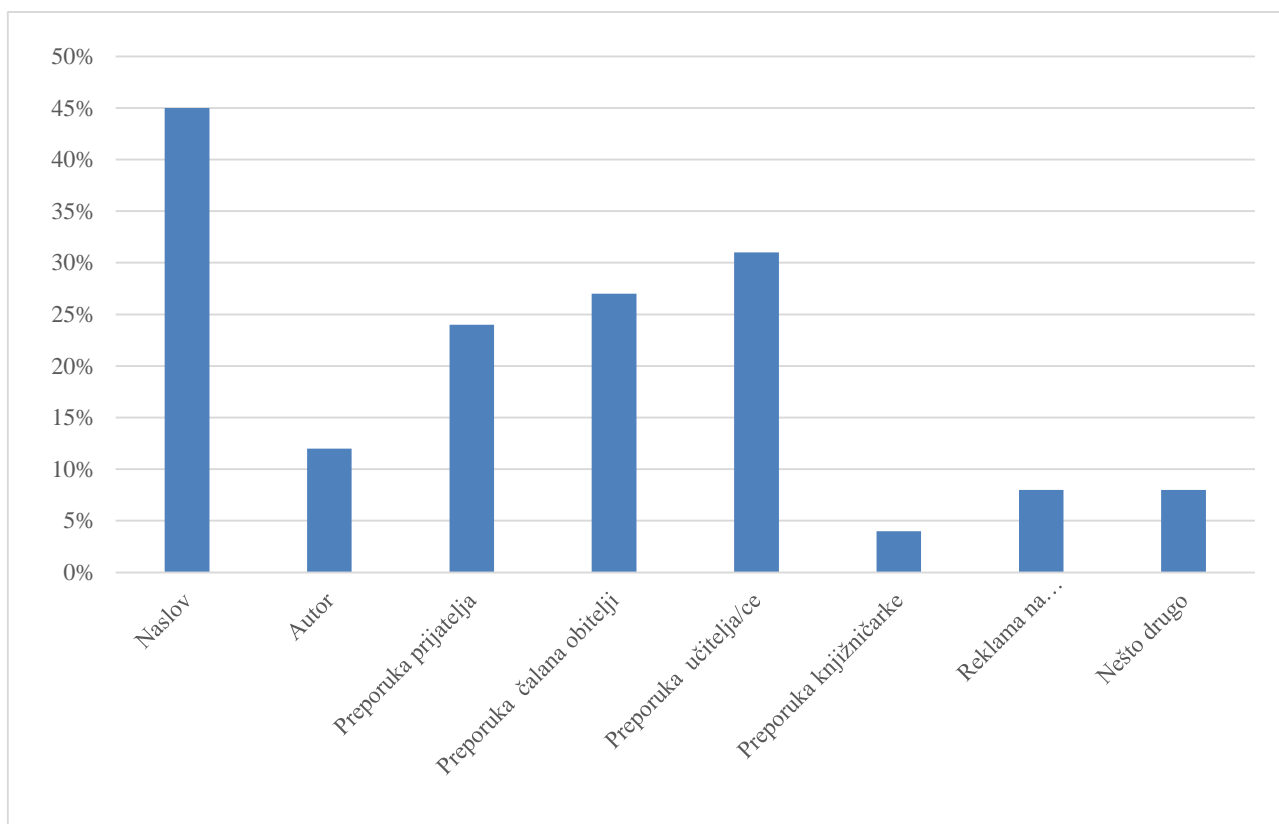

Grafikon 3: Odgovor na pitanje: Čitanje koje je obavezno doživljavam kao:

Iz Grafikona 3 vidimo kako učenici doživljavaju obavezno učenje. 63% učenika dalo je odgovor kako obavezno učenje doživljavaju kao mogućnost da se nešto novo nauči. 18 učenika zaokružilo je odgovor pod b) nešto što će ojačati moje ocjene pa se mora napraviti, dok je 10% učenika, tj. njih 5 reklo kako obaveze ne voli.

4. pitanje: Knjige biram po:

- a) naslovu
- b) autoru
- c) preporuci prijatelja
- d) preporuci člana obitelji
- e) preporuci učitelja/ce
- f) preporuci knjižničarke
- g) reklami na TV-u, radiju, časopisu
- h) nešto drugo:

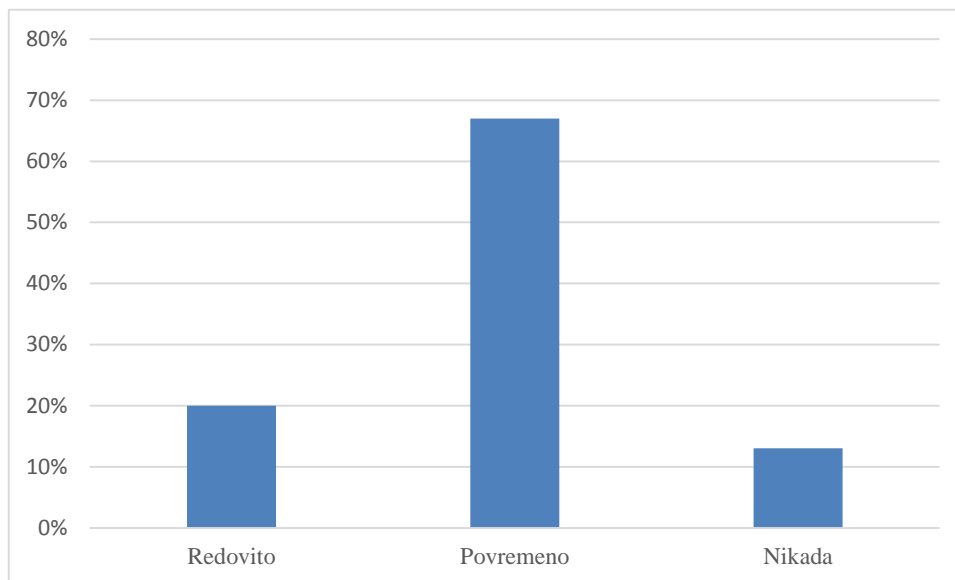

Grafikon 4: Odgovor na pitanje: Knjige biram po:

Grafikon 4 prikazuje kojim načelom učenici biraju knjige. Najčešći odgovor bio je prema naslovu. Ovaj odgovor dalo je 22 učenika. Sljedeći kriterij u odabiru knjige je preporuka prijatelja, člana obitelji ili učiteljice. Nekoliko učenika navelo je da knjigu bira prema broju stranica te po naslovnoj slici (8%).

5. pitanje: U svoje slobodno vrijeme čitam:

- a) redovito
- b) povremeno
- c) nikada

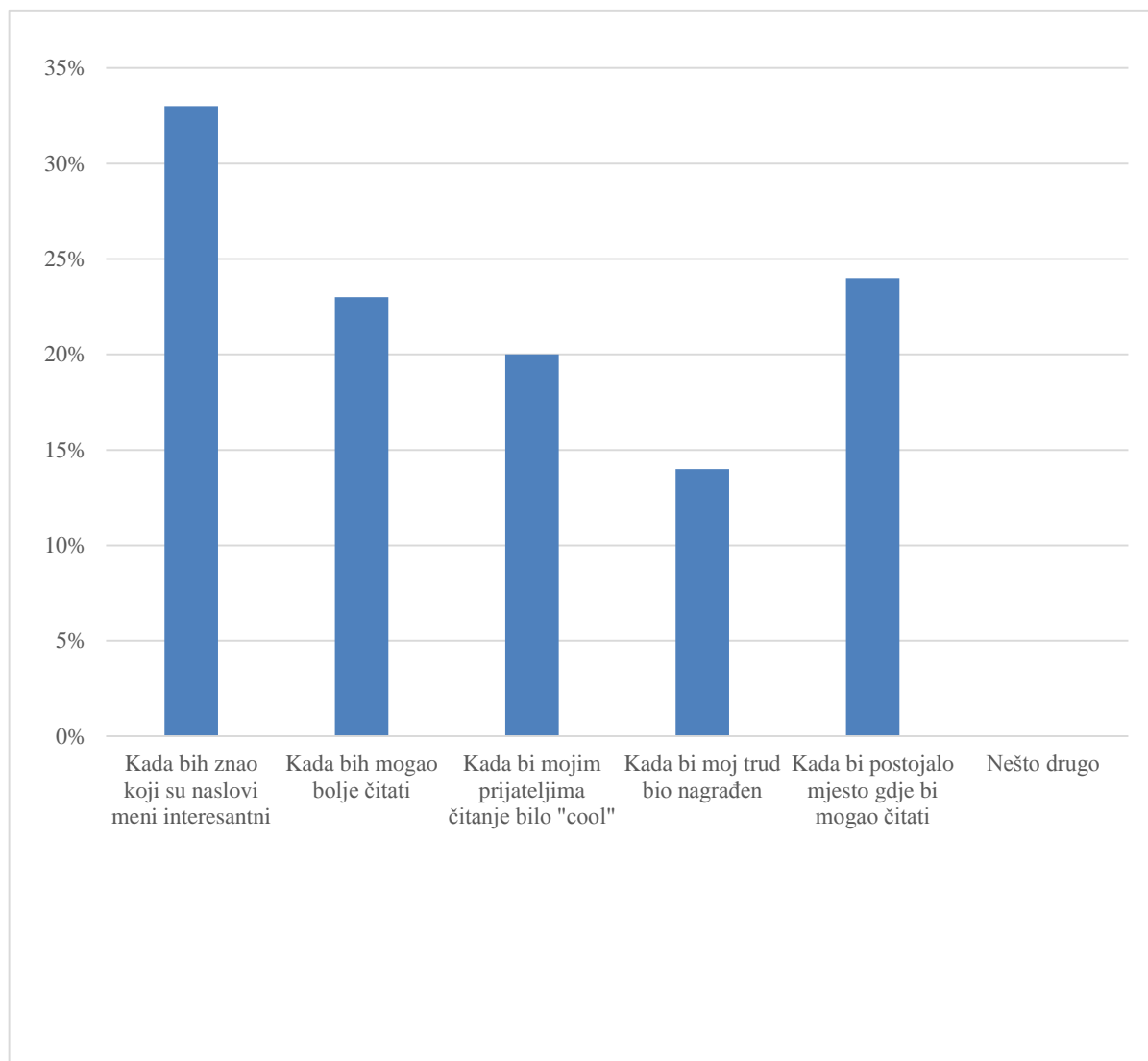

Grafikon 5: Odgovor na pitanje: U slobodno vrijeme čitam...

Iz Grafikon 5 možemo vidjeti učestalost čitanja učenika u njihovo slobodno vrijeme. Najviše je učenika dalo odgovor povremeno, njih 67%, a najmanje ih je dalo odgovor nikada, 13%. Čak 20% učenika, a to je 10 od 49 učenika reklo je da čita redovito.

6. pitanje: Više bih slobodnog vremena proveo u čitanju:

- a) kada bih znao koji su naslovi meni interesantni
- b) kada bih mogao bolje čitati
- c) kada bi mojim prijateljima čitanje bilo više “cool”
- d) kada bi moj trud pri čitanju bio nagrađen
- e) kada bi postojalo mjesto na kojem bi se u ugodnoj atmosferi moglo čitati
- f) nešto drugo

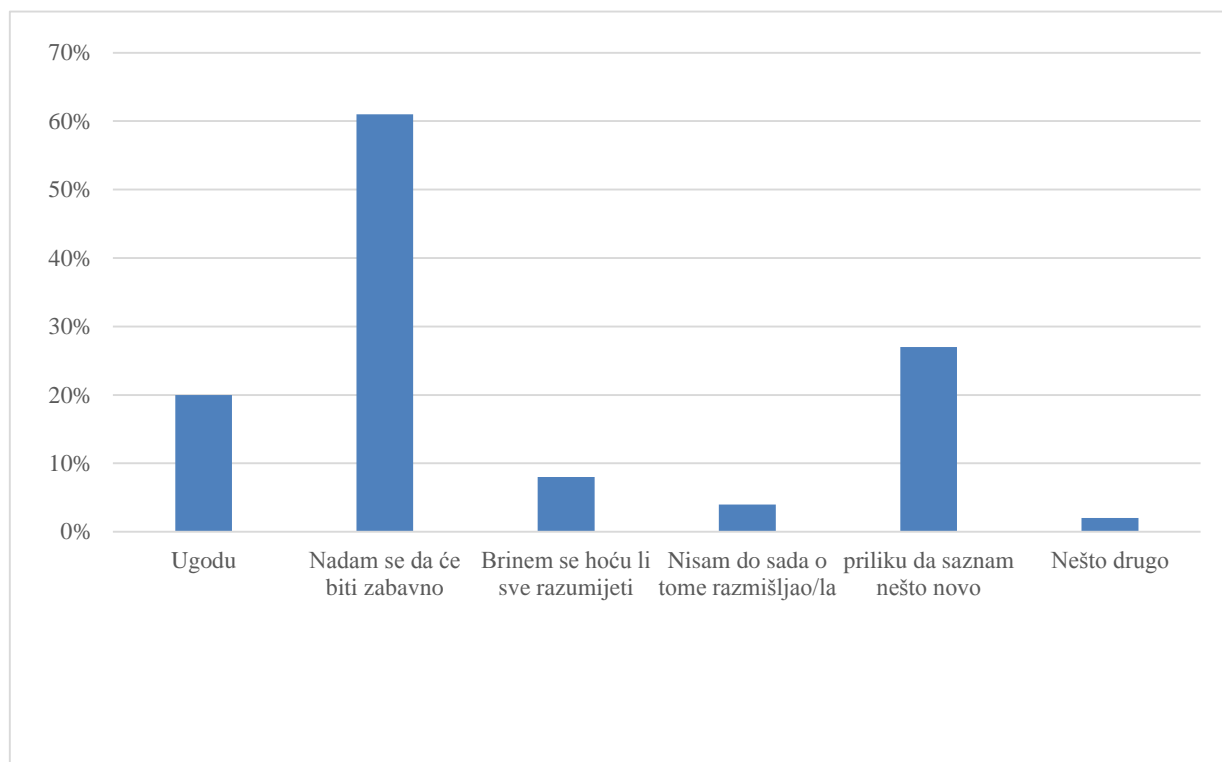

Grafikon 6: Odgovor na pitanje: Više bih slobodnog vremena proveo u čitanju:

Grafikon 6 prikazuje razlog zbog kojeg bi čitanje u slobodno vrijeme bilo čitanje u slobodno vrijeme bilo učestalije. Najčešći odgovor bio je pod a) kada bih znao koji su naslovi meni interesantni. Ovaj je odgovor dalo 16 učenika, tj njih 33%. Sljedeći najučestaliji odgovor bio je b) kada bih mogao bolje čitati. To ukazuje na problem s čitanjem koji učenici imaju iako su sada već u 4. razredu.

7.pitanje: Čitanje na koje se sam odlučim, doživljavam kao:

- a) ugodu
- b) nadam se da će biti zabavno
- c) brinem se hoću li sve razumjeti
- d) nisam do sada razmišljao o tome
- e) priliku da saznam nešto novo
- f) nešto drugo

Grafikon 7: Odgovor na pitanje: Čitanje na koje se sam odlučim, doživljavam kao:

Grafikon 7 prikazuje koje su učenici zaokružili u pitanju kako se osjećaju kada čitaju knjige za koje su se sami odlučili. 61% učenika je odgovorilo kako se nada da će biti zabavno. Sljedeći najčešći odgovor je e) prilika da saznam nešto novo. Ovaj je odgovor zaokružilo 27% učenika. Još uvijek se pokazuje problem sa čitanjem, a to vidimo iz toga što je 8% učenika zaokružilo odgovor brinem se hoću li sve razumjeti.

8. pitanje: Odlične knjige koje sam pročitao su:

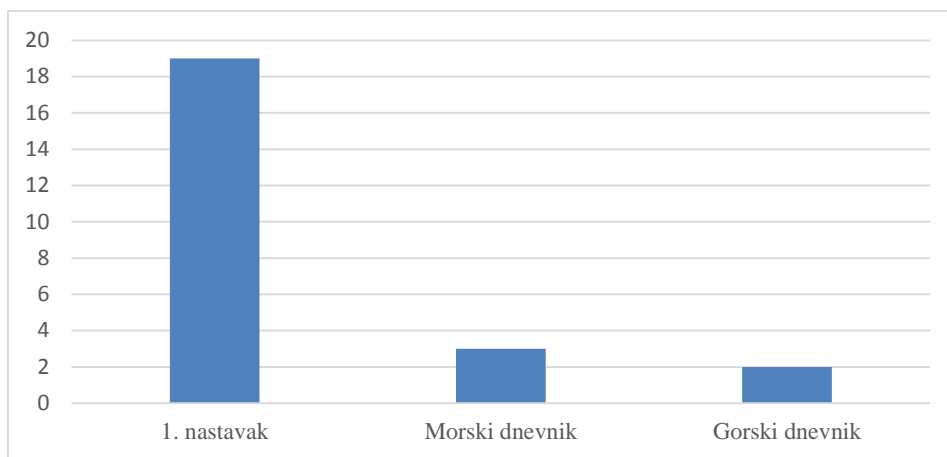
Učenici su imali zadatak napisati koje su im bile odlične koje su do sada pročitali. Naveli su sljedeće naslove:

- Dnevnik Pauline P.: 27 učenika
- Gregov dnevnik: 19 učenika
- Duh u Močvari: 16 učenika
- Družba Pere Kvržice: 10 učenika
- Šuma Striborova : 9 učenika
- Vlak u snijegu: 8 učenika
- Emil i detektivi: 7 učenika
- Bijeli jelen: 6 učenika
- Čudnovate zgode šegrta Hlapića: 4 učenika
- Snijeg u Splitu: 3 učenika
- Grga Čvarak: 2 učenika
- Stanari u slonu: 2 učenika
- Pale sam na svijetu: 2 učenika
- Snjeguljica: 1 učenik
- Enciklopedija: 1 učenik
- Kako sanjaju stvari: 1 učenik
- Fantom u školi: 1 učenik
- Poštarska bajka: 1 učenik
- Čarobnjak iz Oza: 1 učenik
- Gospođa Hole: 1 učenik
- Medine priče za laku noć: 1 učenik
- Knjiga o džungli: 1 učenik
- Dama i skitnica: 1 učenik
- Ja magarac: 1 učenik
- Nijedna: 1 učenik

Dnevnik Pauline P.

1. **pitanje** : Koji si nastavak Dnevnika Pauline P. pročitala?

Odgovori: Dnevnik Pauline P. (prvi nastavak) , Morski dnevnik Pauline P. , Gorski Dnevnik Pauline P.

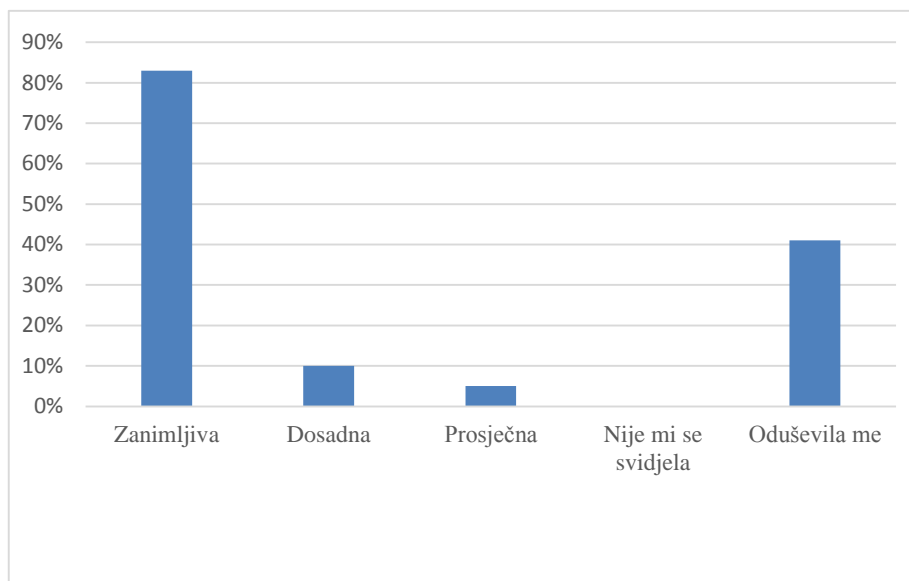

Grafikon 8: Odgovori na pitanje: Koji si nastavak dnevnika Pauline P. pročitala?

Grafikon 8 prikazuje koje su nastavke Dnevnika Pauline P. učenice pročitale. Njihovi odgovori bili su 1. nastavak tj. Dnevnik Pauline P. , Morski dnevnik Pauline P. te Gorski dnevnik Pauline P. Najviše učenica, njih 19, pročitale je prvi nastavak. Morski dnevnik Pauline P. pročitale je 3 učenice, a Gorski dnevnik pročitale je njih tek 2. Ukupno je odgovaralo 24 djevojčice.

2. **pitanje**: Knjiga Dnevnik Pauline P. bila mi je:

- a) zanimljiva
- b) dosadna
- c) prosječna
- d) nije mi se svidjela
- e) oduševila me

Grafikon 9: Odgovori na pitanje: Knjiga Dnevnik Pauline P. bila mi je:

Grafikon 9 prikazuje odgovore na pitanje kakva im je bila knjiga Dnevnik Pauline P. Učenici su smjeli zaokružiti više od jednog odgovora, tj. trebali su zaokružiti one koji se odnose na njih. Najviše učenica zaokružilo je odgovor a) Zanimljiva, njih 83%, a najmanje učenica zaokružilo je odgovor c) Prosječna, tj. njih 5%. Nitko od učenica nije zaokružio odgovor d) Nije mi se svidjela. Odgovor e) Oduševila me zaokružilo je njih 10, odnosno 41%.

3. pitanje: Zašto? Obrazloži svoj odgovor.

Učenice su imale zadatak obrazložiti svoj odgovor na 2.pitanje. Trebale su napisati zašto im je knjiga bila takva. Dale su sljedeće odgovore:

a) Zanimljiva. - Zato što je poučna i što na neki način govori o MENI!

- Zanimljiva mi je jer se događaju svakakve zanimljive situacije

- Dnevnik Pauline P. bio mi je zanimljiv, jer je Paulina stalno za rođendan dobivala *duplice* i kada je Paulina pomirila roditelje.

- Jako je puno bilo zanimljivih riječi i zanimljivih događaja.

- Jer je bilo puno smiješnih riječi.

- Zato što je spisateljica imala puno mašte.

-Bila mi je jako zanimljiva zato što je putovala svuda.

-Zato šta je od pauline mama nosila jako smješni šešir i onda se paulina slomila.

- Zato što je zanimljivo po paulini i njezinim dogodovštinama.

- Jer je imala puno stvari koje ja želim.

- Meni je lektira bila zanimljiva i još sam se oduševila.

- Bila je zanimljiva zato što se radi o razdoblju Paulininog rasta.

- Zato što mi se sviđa lektira rado bi pročitala 2.dio.

- Knjiga mi je bila zanimljiva zato što ima puno zanimljivih događaja.

b) Dosadna. - Teško je za pratiti i ništa se uzbudljivo ne događa.

-Zato što mrzim tu knjigu, pre dugačka je, nije zanimljiva.

e) Oduševila me! - Zato što su učili o samostalnosti!

- Vrlo je zanimljiva i Paulina je vrlo slična meni.

- Knjiga mi se svidjela zato što je u njoj bilo napetih i smiješnih dijelova. Ali knjiga bi i bez toga bila jako zanimljiva.

- Ova me knjiga oduševila zato što je bila zanimljiva i ima smijeha. Ovu bi knjigu stalno čitala.

- Zato jer je bio pre smiješan.

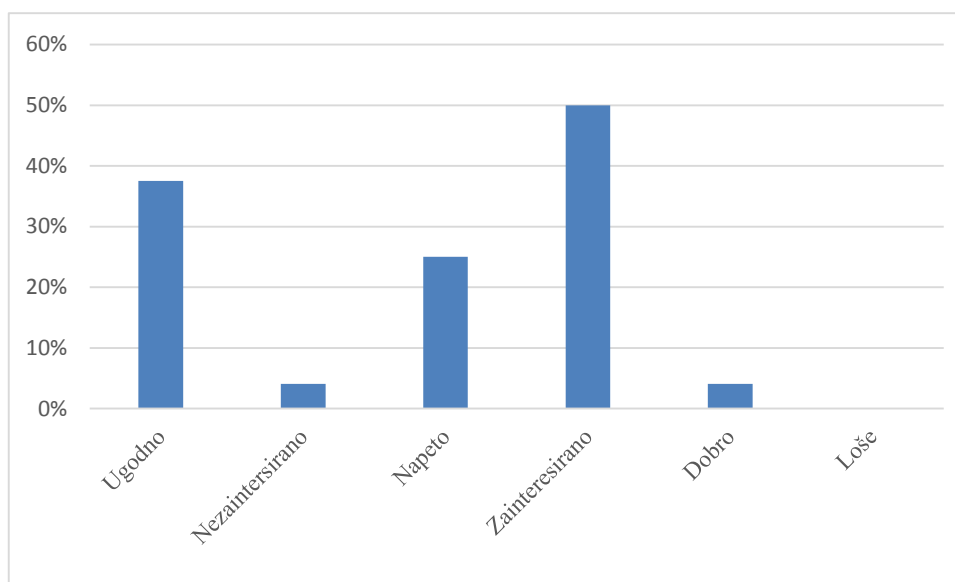
-Zato što Paulina piše od svojim zgodama i nezgodama u školi i izvan nje.

- Pa puno se događaja dogodilo. Zanimljive događaje.

-Zanimljiva je zato što ima puno detalja, a oduševila me zato što je baš lijepa i ima puno fora stvari. Npr. Kada je dobila psa i ošla živjeti kod bake i dede.

4. pitanje: Čitajući Dnevnik Pauline P. osjećala sam se:

- a) ugodno
- b) nezainteresirano
- c) napeto
- d) zainteresirano
- e) dobro
- f) loše

Grafikon 10: Odgovori na pitanje: Čitajući Dnevnik Pauline P. osjećala sam se:

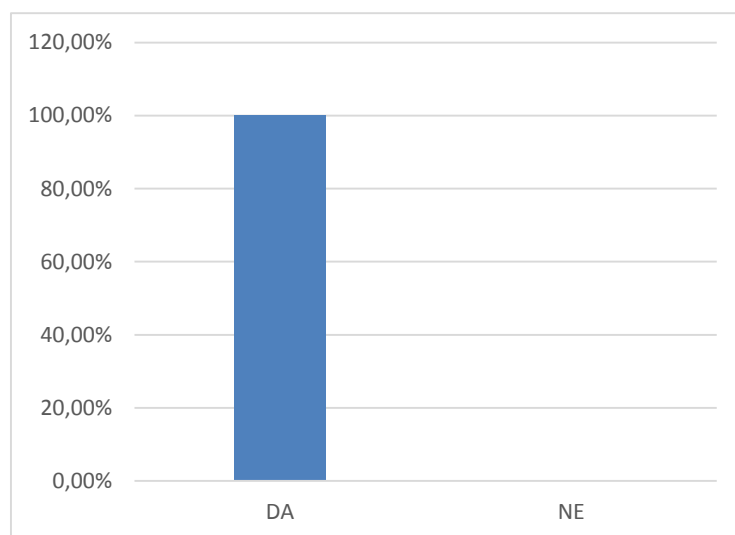
Grafikon 10 prikazuje odgovore koje su učenice dale na pitanje kako su se osjećale čitajući knjigu Dnevnik Pauline P. Najviše ih je zaokružilo odgovor d) Zainteresirano, čak 50 %. Nitko nije zaokružio odgovor f) Loše. Možemo zaključiti da su se učenice ugodno osjećale i prevladavali su većinom pozitivni osjećaji.

5. pitanje: Bi li pročitala neki drugi nastavak?

DA

NE

Učenice su imale zadatak zaokružiti odgovor koji se odnosi na njih. Pitanje je glasilo Bi li pročitale neki drugi nastavak Dnevnika Pauline P. Svi su odgovorili pozitivno. Grafikon 11 prikazuje odnos odgovora koje su učenice dale.

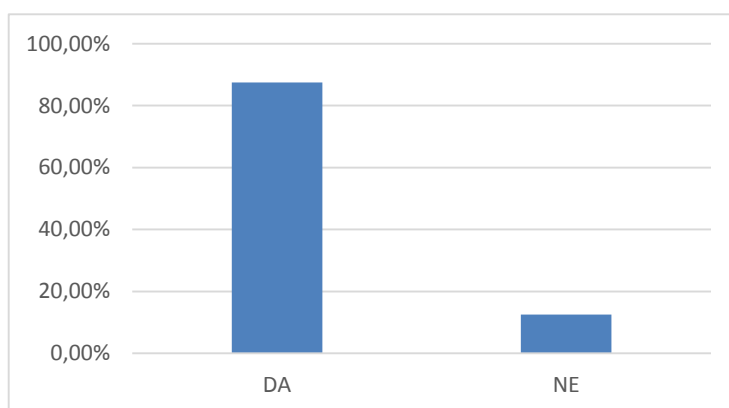

Grafikon 11: Odgovor na pitanje: Bi li pročitale neki drugi nastavak?

6. pitanje: Htjela bih češće imati ovakve lektire.

DA

NE

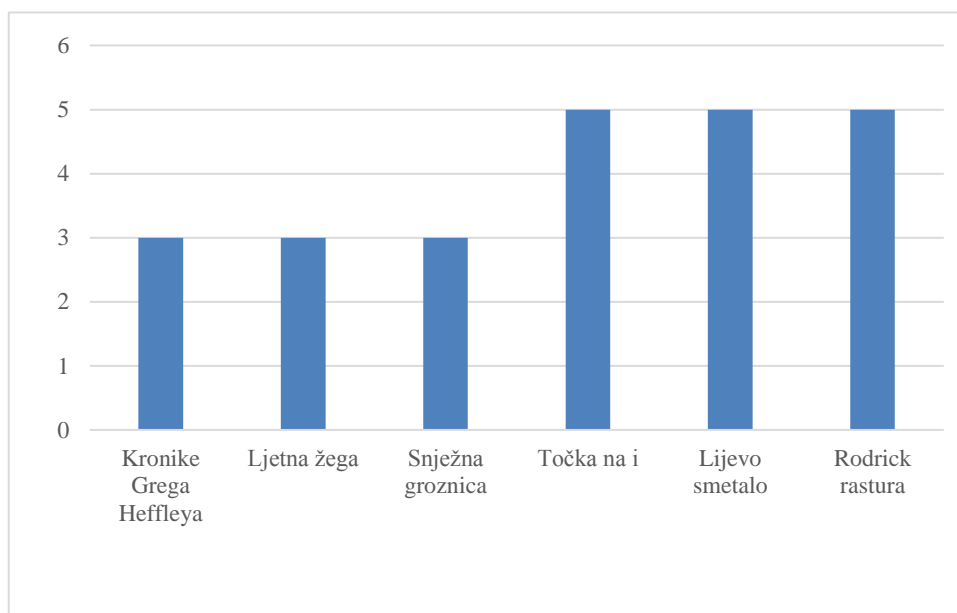
Grafikon 12: Odgovor na pitanje: Htjela bih češće imati ovakve lektire.

Grafikon 12 prikazuje odnos odgovora koje su učenice dale na pitanje bi li htjele češće imati ovakve lektire. 87,5% učenica dalo je odgovor da bi, tj. njih 21, dok su 3 učenice rekle da ne bi i to je 12,5 %.

Gregov dnevnik

1. pitanje: Koji si nastavak Gregovog dnevnika pročitao?

Učenici su dali odgovore Kronike Gega Heffleya, Snježna groznica, Ljetna žega, Točka na i, Lijevo smetalo, Rodrick rastura, Sumorna stvarnost.

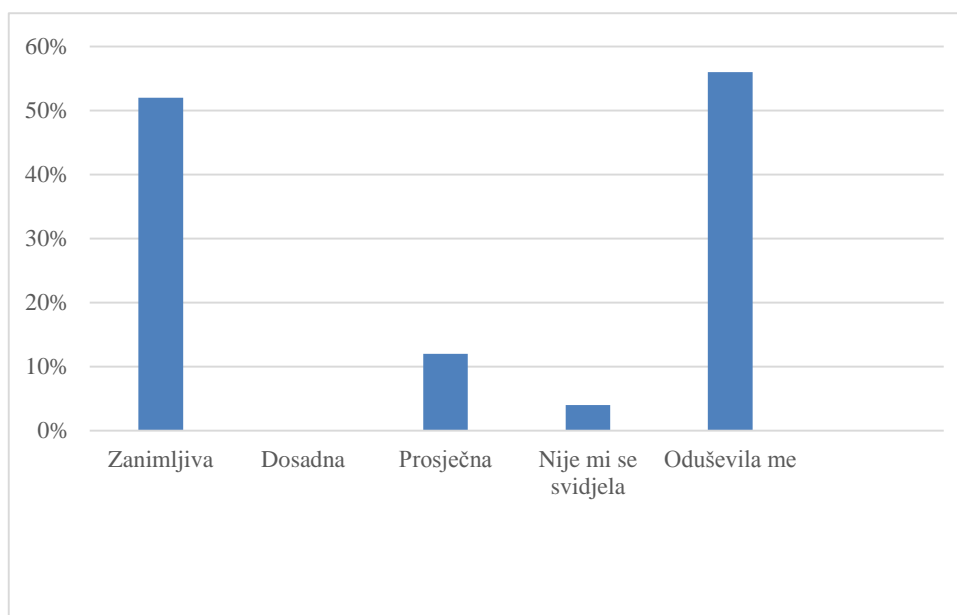

Grafikon 13: Odgovor na pitanje: Koji si nastavak Gregovog dnevnika pročitao?

Iz Grafikona 13 možemo vidjeti koje su sve nastavke Gregovog dnevnika učenici pročitali. Najviše učenika pročitao je nastavke Lijevo smetalo i Rodrick rastura, njih po 5. Učenici su čitali nastavke prema slučajnom odabiru, odnosno koji im je bio uručen. S obzirom na to da je broj knjiga bio malen te većina učenika nije učlanjena u gradsku knjižnicu (školska knjižnica ne posjeduje niti jedan nastavak Gregovog dnevnika), svaki je učenik imao drugi nastavak, osim u razredu s najviše dječaka. Knjige su pribavljene iz triju knjižnica: Gradska knjižnica Belišće, Gradska knjižnica Valpovo te Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek.

2.pitanje: Knjiga Gregov dnevnik bila mi je:

- a) zanimljiva
- b) dosadna
- c) prosječna
- d) nije mi se svidjela
- e) oduševila me

Grafikon 14: Odgovor na pitanje: Knjiga Gregov dnevnik bila mi je:

Grafikon 14 prikazuje odgovore koje su učenici dali na pitanje kako im se svidjela knjiga Gregov dnevnik. Iz grafikona možemo vidjeti da su njihovi odgovori većinom bili pozitivni, tj. odlični. Učenici su mogli zaokružiti više odgovora, odnosno trebali su zaokružiti one koji se odnose na njih. Čak 56% učenika odgovorilo je da ih je knjiga oduševila. Nitko od učenika nije zaokružio odgovor da mu je knjiga bila dosadna.

3. pitanje: Zašto? Obrazloži svoj odgovor!

Učenici su imali zadatak objasniti odgovor koji si zaokružili u prethodnom zadatku. Dali su sljedeće odgovore:

a) Zanimljiva: - Zato što ima puno slika.

- Zato što ima dobru radnju.

- Meni je zanimljiva zato što ima dobru radnju.

- Zanimljivo mi je jer je smiješna.

- Kroz ima nekakvih događaja.

- Zato što je jako smješan i zanimljiv.

- Zato što je bilo smiješno.

- Zato što ima jako puno zanimljivih događaja oduševila me zato što me i nečem poučila.

- Sviđa mi se jer je zanimljiva i dobra.

c)Prosječna: - Gregov dnevnik mi se nije baš svidio zato što je pre dugačak.

- Lektira nije pre dobra a nije ni loša

d) Nije mi se svidjela: -Zato što nije imala dobru radnju.

e) Oduševila me: - Zato što je bilo puno zgoda i nezgoda dječaka Grega i bilo je zanimljivo.

- Zato što Greg s Rowleyjem je radio lude i zanimljive stvari.

- Bila je jako smiješna i brzo sam je čitao jer je pola strane u slikama.

- Zato što mi je puno bilo smiješnih odlomaka. Lektira je bila zabavna. Ovaj dnevnik je bio zabavniji od drugih.

- Zato što mi se jako svidjelo i bilo mi je zanimljivo.

- Zato što je bilo smiješno i puno zgoda.

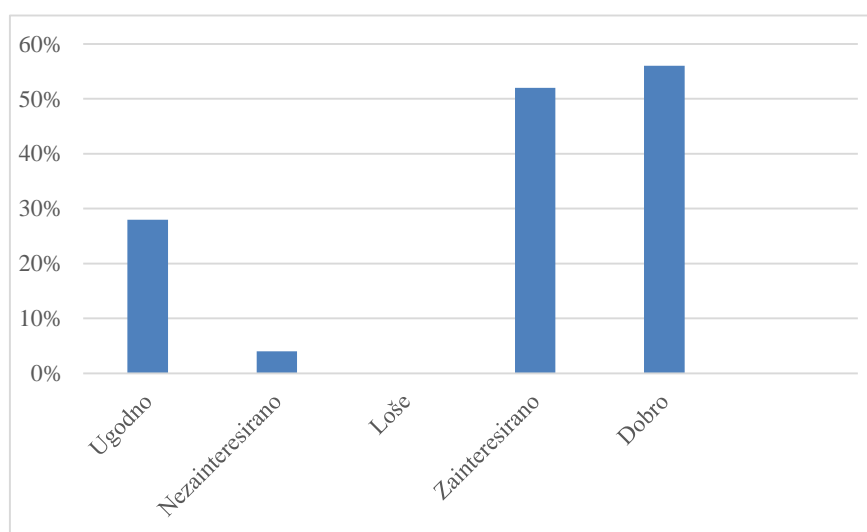
- Nema puno riječi.

- Gregov dnevnik me oduševio zato što je zanimljivo.
- Zato što je to pre dobra knjiga.
- Jako je zanimljiva i ja bi tu knjigu preporučio onima koji vole čitati.
- Zato što mi je bila zanimljiva, a i volim čitati duge knjige.

4. pitanje: Čitajući Gregov dnevnik osjećao sam se:

- a) ugodno
- b) nezainteresirano
- c) loše
- d) zainteresirano
- e) Dobro

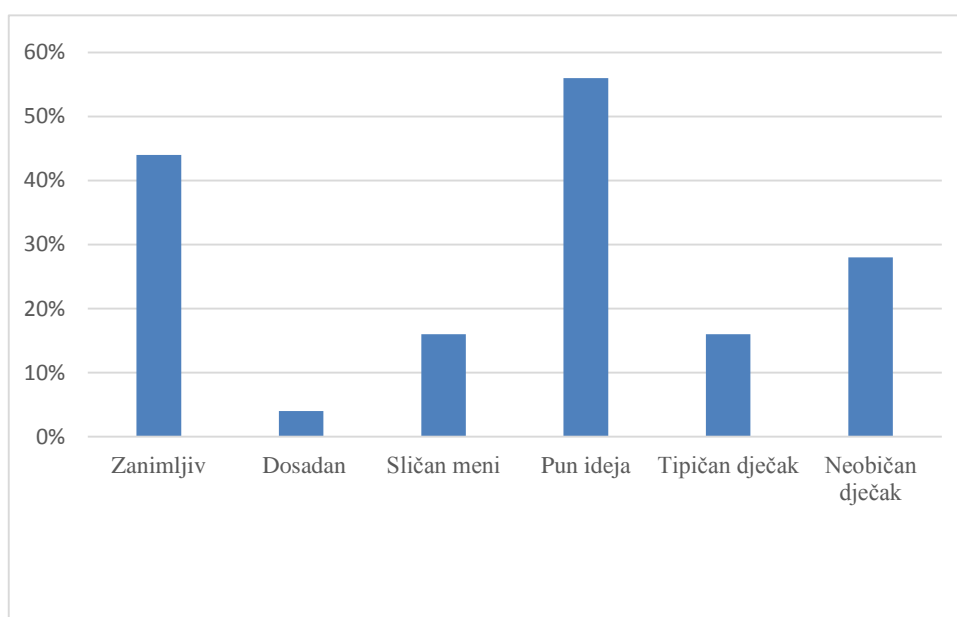
Učenici su odgovarali na pitanje kako su se osjećali tijekom čitanja Gregovog dnevnika. Najviše učenika zaokružilo je odgovor d) Dobro, njih 14. Sljedeći najčešći odgovor bio je e) zainteresirano. Može se vidjeti da je čitanje Gregovog dnevnika u učenicima budilo pozitivne osjećaje. Nitko od učenika nije dao odgovor da se osjećao loše. Rezultate vidimo iz Grafikona 15.

Grafikon 15: Odgovor na pitanje: Čitajući Gregov dnevnik osjećao sam se:

5.pitanje: O Gregu mislim da je:

- a) zanimljiv
- b) dosadan
- c) sličan meni
- d) pun ideja
- e) tipičan dječak
- f) neobičan dječak

Grafikon 16: Odgovor na pitanje : O Gregu mislim da je:

Grafikon 16 prikazuje postotak odgovora koje su učenici zaokružili u pitanju što misle o Gregu. Najviše je učenika , njih 14 tj. 56%, zaokružilo odgovor d)Pun ideja. 44% učenika dalo je odgovor zanimljiv, a samo je jedan učenik zaokružio odgovor b) Dosadan.

4. pitanje: Opiši Grega svojim riječima.

Učenici su imali zadatak opisati Grega vlastitim riječima. Dali su sljedeće odgovore:

-Dobar i nježan.

-On je jedan trinaestogodišnjak koji je jako zanimljiv i ima neke svoje tajne koje nitko ne smije znati i ima svog najboljeg prijatelja Rowleya.

- Pun ideja.
- Greg je: pametan, snalažljiv, ne voli svog brata Rodricka.
- Dobar, pametan, jako smiješan.
- Greg je neobičan dječak koji želi običnu obitelj.
- Neobičan dječak pun ideja zanimljiv.
- Zanimljiv, dosadan, sličan meni, pun ideja, tipičan dječak.
- mršav, brižan, dobar, dobar prijatelj
- Greg je: mudar, dobar, nekad loš i dobar prijatelj.
- Greg je: nestašan, strašljiv, kul, ljutit, zaigran.
- Greg je neobičan dječak, ide u peti razred i piše svoj dnevnik.
- Greg je: kukav, znatiželjan, dobar.
- mršav i snalažljiv
- Jako čudan dječak.
- Greg je bio nestašan, dobar i pun ideja.
- interesantan
- Greg je jako dobar, čudan, pun ideja i jako smiješan.
- Greg je zanimljiv dječak. Ima puno ideja. Jako je spretan i pametan.
- Greg je dobar dječak. Zna se brinuti o sebi
- On je zabavan i uvijek smisli plan kako se zabaviti.
- Greg je zanimljiv dječak i dobro sve prepričava i puno je maštovit
- Pametan i lud dječak. Voli raditi razne gluposti. Ima puno ideja.
- žgoljavac, povučen

7. pitanje: Jesi li se mogao poistovjetiti s Gregom? Kada?

Učenici su trebali opisati situaciju kada su se mogli poistovjetiti s Gregom. Bilo je mnogo odgovora koji kažu da se nisu mogli poistovjetiti. Evo što su učenici zabilježili:

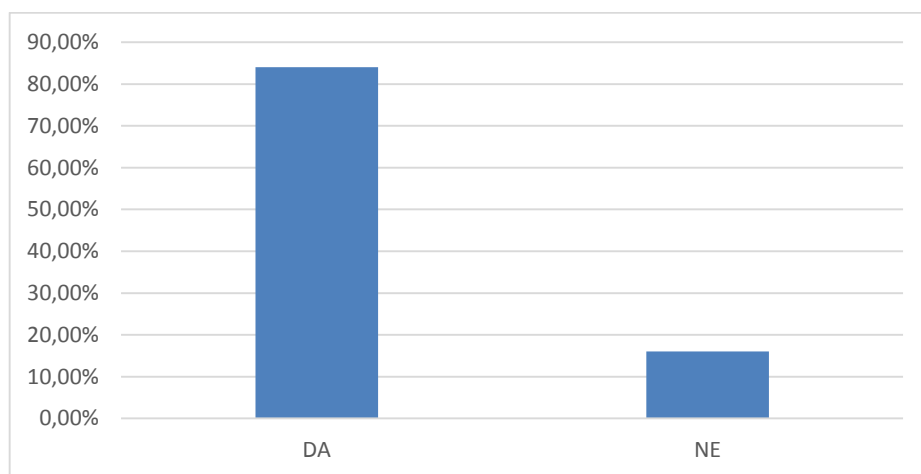
- Kada je bratu napravio ručak i brat nije htio pa se naljutio.
- Ne mogu se sjetiti.
- Više se ne sjećam.
- Ne sjećam se više.
- Ima puno ideja, ima puno prijatelja, druži se s mamom i ostalim. Više se ne sjećam.
- Želim, ali se ne sjećam ničega.
- Mene i Grega udara KARMA.

- Ja bih volio biti dobar kao Greg
- Ne.
- Kada bi se morali skrivati, napravio bih isto.
- Nisam se poistovijetio s Gregom.
- Nisam.
- Bio sam lupu glavom od stol i završio sam kod psihologinje.
- Kada mu je tata zabranio video igre.
- Mogao sam se poistovjetiti s Gregom zato što igramo videoigrice.
- Nemam ni jednu.
- Ne mogu se poistovjetiti.
- Nemam ni jednu.
- Da mogu zato što se i ja svađam sa svojom sestrom kao i Greg sa Rodrickom.
- Jednom sam se posvađao sa nekim dečkima pa su me lovili.
- Nisam mogao.
- Kada sam se bio posvađao sa svojim najboljim prijateljem.
- Nije mi se desio ni jedan isti događaj.

8. pitanje: Volio bih češće imati ovakve lektire.

DA NE

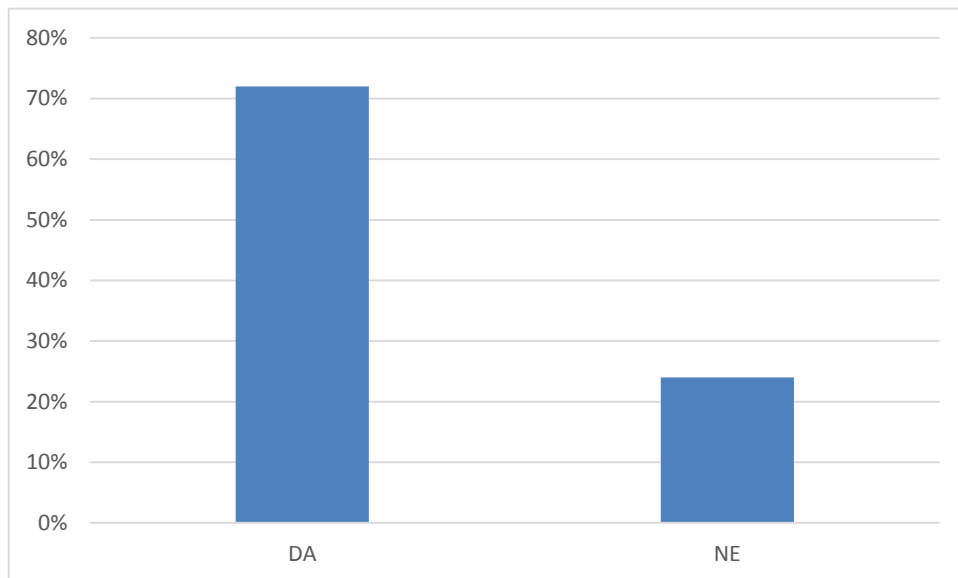
Iz Grafikona 17 možemo vidjeti žele li učenici češće imati lektire poput Gregovog dnevnika. 84% učenika, odnosno njih 21 je odgovorilo pozitivno, a tek njih 4 da ne žele.

Grafikon 17: Odgovor na pitanje: Volio bih češće imati ovakve lektire:

9. pitanje: Bi li pročitao neki drugi nastavak Gregovog dnevnika u slobodno vrijeme?

DA NE

Grafikon 18: Odgovor na pitanje: Bi li pročitao neki drugi nastavak Gregovog dnevnika?

Iz Grafikona 18 možemo vidjeti da bi 72% učenika pročitao i neki drugi nastavak Gregovog dnevnika. Njih 6, odnosno 24% odgovorilo je da ne bi. Jedan je učenik ostao neizjašnjen.

10. ZAKLJUČAK

Lektira kao sastavni dio nastave hrvatskoga jezika ne bi trebala učenicima predstavljati nešto što će im biti na teret i izazivati negativne osjećaje. Nije samo važno da učenici steknu naviku čitanja, već da shvate da čitanje ima dublju i veću vrijednost.

Neizmjerno je važno poticanje na čitanje, bila to školska lektira ili bilo koja druga knjiga. Kako su istraživanja da pokazala da dječaci imaju veće poteškoće vezane uz čitanje, neophodno je promijeniti pristupe poučavanja, modernizirati obrazovni sustav te se koristiti suvremenijim sredstvima i metodama rada. Također, potrebno je uvesti novije i suvremenije naslove u školsku lektiru. Ti bi naslovi trebali biti u skladu s potrebama učenika, odnosno trebali bi im biti zanimljivi i poučni. Znamo da je veliki nerazmjer u tim djelima jer zadana djela ne prate razvoj učenika i njihove potrebe.

Jedno od mogućih rješenja jest grafički roman. Grafičkim romanom se smatra svako djelo koje opsegom stranica čini knjigu, a obuhvaćeno je grafičkim elementima, odnosno to je samostalna knjiga koja može biti napravljena i u obliku stripa. Učenici su pokazali veliki interes prema čitanju grafičkog romana, u ovom slučaju Gregovog dnevnika. Interes su pokazali i učenici slabijih čitalačkih sposobnosti, tj. učenici koji inače ne čitaju ili imaju problema sa čitanjem.

Suvremeni pristup lektiri ne podrazumijeva odmah da je tradicionalni pristup loš i da bi trebalo sve izbaciti iz njega. Bilo bi idealno kada bi se sustavi kombinirali. Postoji nekoliko načela i sastavnica suvremenog pristupa, a pronalazimo ih u *Lektiri našeg doba* autorice Corine Jerkin. To su: načelo individualizacije, doživljaj kao temelj nastave lektire, načelo integralnosti teksta i pitanje količine sadržaja, kronološki pristup/ žanrovsko-tematski pristup i načelo primjerenosti, načelo fakultativnosti, mentorski pristup, načelo raznovrsnosti.

Projekt Boys reading bavi se problemom uključivanja i poticanja dječaka na čitanje. Vjeruje se da čitanje ima utjecaja u daljnjem obrazovanju, ne samo u srednjoj školi, već i fakultetu. Odnosno, ukoliko učenik više čita, veća je mogućnost napredovanja. Također, smatra se i da se time može izbjeći delikventno i neželjeno ponašanje. Ovaj projekt ima za cilj uključiti čitanje u svakodnevni život dječaka u dobi od 11-15 godine života. Tvrdi se da je ovo moguće izvesti samo ako dječaci ove dobi ostvare kontrolu nad čitanjem i ako su u mogućnosti birati knjige za čitanje koje zadovoljavaju njihove potrebe za čitanjem te one naslove koji su im zanimljivi.

LITERATURA

1. Jerkin, C. (2012): *Lektira našeg doba*, Život i škola: časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja, Vol. LVII No.27, 113-132.

Pribavljeno 20. listopada 2016.

http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=1254277

2. <http://boysreading.org/index.php/hr/?view=default>

Pribavljeno 20. listopada 2016.

3. Mayer, L., Živković Zebec, V. (2017.) Grafički roman kao poticaj u vremenu odrastanja u medijskom okruženju- Gregov dnevnik Jeffa Kennya

4. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (2006). Nastavni plan i program za osnovnu školu. Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.

5. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (2010). Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje i opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje. Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.

6. Vranjković, Lj. (2011.): *Lektira u razrednoj nastavi*, Život i škola: časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja, Vol. LVII No.25, 193-205.

Pribavljeno 31. siječnja 2017

http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=106732

IZVORI

1. Kineey, J. (2007): Gregov dnevnik. Mozaik knjiga. Zagreb

2. Kineey, J. (2012): Lijevo smetalo. Mozaik knjiga. Zagreb

3. Kineey, J. (2009): Ljetna žega. Mozaik knjiga. Zagreb

4. Kineey, J. (2010): Sumorna stvarnost. Mozaik knjiga. Zagreb

5. Kineey, J. (2011): Snježna groznica. Mozaik knjiga. Zagreb

6. Kineey, J. (2009): Točka na i. Mozaik knjiga. Zagreb

PRILOZI

Prilog 1

ANKETA O ČITANJU	
<p>1. Čitam</p> <p>a) jer volim čitati b) jer moram c) uopće ne čitam d) neki drugi razlog: _____ _____ _____</p>	<p>2. Knjigu smatram dobrom ako</p> <p>a) govori o zanimljivoj temi b) je junak sličan meni c) uz nju mogu lijepo maštati d) potvrđuje ono što već znam o svijetu e) saznam nešto novo o svijetu oko mene f) sam uživao u njenom čitanju g) nešto drugo: _____</p>
<p>3. Čitanje koje je obavezno (lektira ili zbog učenja) doživljam kao</p> <p>a) mogućnost da nešto novo naučim kao i iz svake situacije u životu b) nešto što će ojačati moje ocjene pa se mora napraviti c) obvezu, a obveze ne volim d) nešto drugo: _____ _____ _____</p>	<p>4. Knjige za čitanje biram po</p> <p>a) naslovu b) autoru c) preporuci prijatelja d) preporuci člana obitelji e) preporuci učiteljice f) preporuci knjižničarke g) reklami na tv, radiju, časopisu, mreži (internetu) h) nešto drugo: _____ _____</p>
<p>5. U svoje slobodno vrijeme čitam</p> <p>a) redovito b) povremeno c) nikada</p>	<p>6. Više bih slobodnog vremena proveo/provela u čitanju</p> <p>a) kad bih znao/zнала koji su naslovi meni interesantni b) kad bih mogao/mogla bolje čitati c) kad bi i mojim prijateljima čitanje bilo «cool» d) kad bi moj trud pri čitanju bio nagrađen e) kad bi postojalo mjesto na kojem bi se u ugodnoj atmosferi moglo čitati f) nešto drugo: _____</p>
<p>7. Čitanje, na koje se sam/a odlučim, doživljam kao :</p> <p>a) ugodu b) nadam se da će biti zabavno c) brinem hoću li sve razumjeti d) nisam do sada razmišljao/razmišljala o tome e) priliku da saznam nešto novo f) nešto drugo: _____ _____</p>	<p>8. Odlične knjige koje sam pročitao/pročitala, su</p> <p>_____ _____ _____ _____</p>

Dnevnik Pauline P.	
<p>1. Koji si nastavak Dnevnika Pauline P. pročitala?</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>2. Knjiga „Dnevnik Pauline P.“ bila mi je:</p> <p>a) Zanimljiva.</p> <p>b) Dosadna.</p> <p>c) Prosječna.</p> <p>d) Nije mi se svidjela.</p> <p>e) Oduševila me!</p>
<p>3. Zašto? Obrazloži svoj odgovor!</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>4. Čitajući „Dnevnik Pauline P.“ osjećala sam se:</p> <p>a) Ugodno</p> <p>b) Nezainteresirano</p> <p>c) Napeto</p> <p>d) Zainteresirano</p> <p>e) Dobro</p> <p>f) Loše</p>
<p>5. Bi li pročitala neki drugi nastavak Dnevnika Pauline P. ?</p> <p>a) DA</p> <p>b) NE</p>	<p>6. Htjela bih češće imati ovakve lektire:</p> <p>a) DA</p> <p>b) NE</p>

Gregov dnevnik	
<p>1. Koji si nastavak Gregovog dnevnika pročitao?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>2. Knjiga „Gregov dnevnik.“ bila mi je:</p> <p>a) Zanimljiva.</p> <p>b) Dosadna.</p> <p>c) Prosječna.</p> <p>d) Nije mi se svidjela.</p> <p>e) Oduševila me!</p>
<p>3. Zašto? Obrazloži svoj odgovor!</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>4. Čitajući „Gregov dnevnik“ osjećao sam se:</p> <p>a) Ugodno</p> <p>b) Nezainteresirano</p> <p>c) Loše</p> <p>d) Zainteresirano</p> <p>e) Dobro</p>
<p>5. O Gregu mislim da je:</p> <p>a) Zanimljiv</p> <p>b) Dosadan</p> <p>c) Sličan meni</p> <p>d) Pun ideja</p> <p>e) Tipičan dječak</p> <p>f) Neobičan dječak</p>	<p>6. Opiši Grega svojim riječima:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>7. Jesi li se mogao poistovjetiti s Gregom? U kojim situacijama? Opiši barem jednu!</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>8. Volio bih da češće imamo ovakve lektire :</p> <p>a) DA</p> <p>b) NE</p> <p>9. Bi li pročitao neki drugi nastavak Gregovog dnevnika u slobodno vrijeme?</p> <p>a) DA</p> <p>b) NE</p>